

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnilstvo (in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 79.

V Ljubljani, v soboto 6. aprila 1895.

Letnik XXIII.

Vabilo

na osnovalni shod in prvi občni zbor „Leonove družbe“.

Osovalni odbor „Leonove družbe“ naznanja prečistitim in preblagorodnim slovenskim domoljubom, da je visoko ministerstvo za notranje stvari z razpisom z dne 9. januarja 1895, št. 33652 potrdilo pravila „Leonove družbe“.

Vsled tega vršil se bode v četrtek po Veliki noči, to je dne 18. t. m. ob poldvanajsti uri v Ljubljani, in sicer v knezoškofijski dvorani, osnovalni shod in prvi občni zbor „Leonove družbe“ z nastopnim vsprejemom:

1. Pozdrav predsednika osnovalnega odbora;
2. slavnostni govori štirih gospodov govornikov, nastopajočih v imenu bogoslovja, modroslovja, prirodoslovja in pravoslovja;
3. govor predsednika katoliškega akademičnega društva „Danice“;
4. volitev odbora v smislu § 11. društvenih pravil.

NB. Po občnem zboru bode ob 2. uri popoldne banket pri „Maliču“. Tisti gospodje, ki se želé tudi banketa udeležiti, naznanijo naj to tajniku osnovalnega odbora (g. Josipu Šiška, kn. šk. tajniku v Ljubljani) vsaj do 16. t. m. ter vpošljejo ob enem 2 goldinarja za kuvert.

Posebna vabila se ne razpošiljajo.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1895.

Osovalni odbor „Leonove družbe“.

Iskre.

Srečni kmet! Vse se razgovarja o tebi. Prošli mesec so se sešli na Dunaju avstrijski agrarci. Princi, grofi in baroni so sklepali z drugo visoko gospodo vred o srečni bodočnosti kmečkemu stanu. — Poljedelski odsek državnega zbora je dne 29. marca sklenil, da se skliče kmečka enketa in izvolil je pododsek 11 udov, ki naj pripravljajo vprašanja izvedencem. Sedaj pa zboruje na Dunaju sladkorna enketa, koder se tudi ne morejo izogniti kmečkemu vprašanju. Na Nemškem je razburil Kanitz s svojim predlogom celo državo. Nemški cesar je sklical navlaš državni svet, da se dogovarja, kako bi bilo pomagati kmetom, da bi dražje prodajali svoje izdelke. Govorilo se je sem in tja, a sklenilo se ni nič. Kanitz je propadel. Njegov predlog diši vladi po socializmu in državnemu kancelarju se zdi velike Nemčije nedostojen. Lakota kmečkemu stanu je pa menda dostojna. Mi ne zagovarjamo Kanitzovega predloga, češ, da bi se ž njim rešil propadajoči kmečki stan. Toda, če se kapitalizmu hoče do živga, je njegov predlog jedina, vsaj nekaj časa trajajoča krpa.

Cena žitu pada, — kmet pa potrebuje vedno več denarja. To dvoje se ne da vzdržati. Na dve strani trgajo kmeta, kako more torej ostati cel? Kanitz je hotel prvo stvar popraviti. Dejal je: Vlada naj sama kupuje v inozemstvu žito in moko, ki jo potrebuje nemška država in naj jo sama prodaja. Cena žitu bodi srednja povprečna cena izračunjena od leta 1850 do 1890. Kar ima dobička vlada, naj ga nekaj vtakne v državno blagajno, drugo naj pa uporabi za skladišča v času sile in za rezervni zaklad, iz katerega bo dobivala državna blagajna svoj dohodek ob času, ko

zavoljo visokih žitnih cen ne bi bilo nič dobička. Državna blagajna naj potegne vsako leto vsaj toliko, kolikor ji sedaj nese žitna carina.

To je Kanitzev popravljeni predlog. Prvič ga je predložil dne 7. aprila 1894. V tem predlogu je že določil, po kateri ceni naj bi država prodajala žito. Preračunal je po letih 1850 do 1890 te-le cene:

pšenica . . .	215	mark	za 1 tona,
rž . . .	165	„	1 „
ječmen . . .	155	„	1 „
oves . . .	155	„	1 „
sočivje . . .	185	„	1 „
slad . . .	175	„	1 „
turšica . . .	155	„	1 „

Za moko bi se določila cena po žitnih cenah in po zakonito določenem razmerju, koliko da vsaka vrsta žita — moke.

Kanitzev predlog je sicer že v drugič pokopan, toda — mrtev še ni. Pojavil se bo še vedno o priliki, ko bodo kje moževali o kmečkemu stanu.

Sam Kanitz ga je že več let pripravljaj. Popolnoma neodvisno od njega je predlagal posl. Jaurès dne 8. februarja 1894 v francoski zbornici bistveno ravno tisto. Jaurèsov predlog se glasi: „Država ima sama pravico uvažati žito in moko iz inozemstva. Žito prodajati je po vsako leto določeni ceni, moko pa po ceni, ki se preračuna po žitni ceni in tudi zakonito določiti.“

Varstvena carina ali svobodna trgovina, politična in gospodarska odvisnost od inozemstva, trgovske pogodbe in potrebe nižjih stanov — vse to buta vedno na površje in se pri posvetovanjih o kmečkemu stanu ne da prezreti. Slepci ne vidijo, da je propad nižjih stanov v zvezi z najvažnejšimi političnimi vprašanji, v zvezi z zunanjo politiko, v zvezi z oboroženo silo — — —

LISTEK

„Narodna marelja“.

IV.

Gospod vrednik! Zadnjič sem se poslovil od vas z obljubo, da se zopet prikažem s polimano mareljo, kadar se pod njo kaj streliva nabere. No, pa kaj se je zgodilo? Lim na marelji je odjenjal in pustil ploho skozi, ki je še tisto strelivo pokvarila, kar ga je že bilo nakopičenega. Eksplozije se nam torej ni bati, če prav nekoliko z lučjo posvetimo pod njo.

Največji narodni mareljar, dr. Slanc, katerega smo že zadnjič precej označili, pomagal je s tem, da je zavalil pod mareljo skalo ali tnal, katero bo treba razstreliti, da pokaže, kaj ima v sebi. No, razstreljaval jaz ne bom, ker že moje ime kaže, da bi utegnili kamenčki, oziroma iveri leteti križ-kraž na vse strani in bi morda komu v oči sfrčali ali pod nos dali. In nasledek bi bilo brez dvoma hudo javkanje ali pa kihanje. Naj se torej poloti kdo tega zabavnega dela, ki ume politično kemijo; veselje bo napravil vašim čitateljem in prijateljem.

Jaz okorni Ligaš Križ - Kraš sem si površno ogledal to skalo in tir, odkod je priletela. Spoznal sem, da je bila moja polimana marelja precej vzrok, da se je utrjala ta teža s še težjega antiklerikalnega srca. Zato se moram vendar le malo opravičiti

ali prav za prav pohvaliti; saj tistemu obteženemu srcu je gotovo zelo odleglo, ko se mu je ta skala odvalila. Naj mi bode slavni gospod hvaležen, da sem mu tako radikalno medicino ponudil. Menim, da mu je sedaj treba le še nekoliko pod nos dati, da se skliha, potem bo popolnoma zdrav. Duhana pa naj mu ponudi tisti, ki bo skalo drobil. Jaz hočem kamen pod polimano mareljo le nekoliko premotriti kar z vrha; ako bi se ga lotil bolj v živo, očital bi mi oni gospod iz nova, da sem jezen. Dr. Slanc piše namreč v tem „kamenitem“ poročilu,* da premagano stranko „jeza kolje“, da jeza „roke vije“ itd.

Citatelji, ki ste trezno čitali moj trojni popis, kako gre pod mareljo vse na „šviga-švaga“ in marelja sama na „cigu-migu“, smejali ste se najbrže tistim vrsticam; o jezi ni bilo sledu. Zato smem mirnodušno izjaviti o oni trojni marelji:

„Von Ingrim ist hier keine Spur,
Das Trio dient zum Gaudium nur!“

Kdo neki bi se smel resno jeziti nad politično deco, ki željno čaka podobice? Kaj čemo: „Sunt pueri, pueri et pueri puerilia tractant.“ Jeza tu ni umestna, kjer je treba le mrvo bridke šale.

Najnovejši mareljar dr. Slanc, ki je skalo valil pod mareljo, domislil si je celo na copernice. V tem „poročilu“ citira znane besede:

*) Brošura: „Poročilo o dolenski volitvi“.

„Hat der alte Hexenmeister
Sich doch einmal wegbegeben!
Und nun sollen seine Geister
Auch nach meinem Willen leben.“

Torej, Šuklje — „der alte Hexenmeister“! Ta je res malo prežaltova! Ne verjamem, da se je gospod dvorni svetnik razveselil tega najnovejšega častnega naslova, če prav mu ga je nadel jeden najzvestejših famulusov. S tem „Hexenmeisterom“ je brez dvoma v najtesnejši zvezi tista stara metla z umazano cunjjo vred, kateri so našli pustni torek zjutraj na vodnjaku pred metliškimi farovžem; saj pravijo ljudje, da copernice metle jahajo, ko gredo na Klek „in die Hexenküche“. Ko pa sem vse to premišljeval in v tem Slancem poročilu tudi čital, „da ima Dolenska vse, kar je treba na mizo postaviti“, šel sem nehoté gledat v mohorski koledar, kak god je bil pustni ponedeljek 25. februarja. In o čudo! Tam čitam ime „Walburga“! To pojasni do cela vse dogodke, ki so se ta večer godili. „Walburgisnacht“ je bila!! To pa vsakdo vé, da v tej noči je glavna svatovščina „in der Hexenküche“. Iz vsega tega sklepamo lahko s popolno gotovostjo, da je tisto metlo pustila na metliškem vodnjaku kaka copernica, ki jo je prijahala s Kleka in jo tam pustila kot strašilo, zraven pa tudi umazano kot svoj simbol. Metličani bodo morali še večkrat klicati: „Die ich rief, der Geister werd' ich nun nicht los!“, kakor je zadnjič že klical tamošnji „Slovenček“ do-

Sredstva, ki samo po vrhu malo zamažejo, ne hasnejo dosti, kak groš za vodovode ali za zboljšanje zemlje, ali za uravnavo kake vode, se že še časih dobi in če se, je dober. Toda kmeta ne bo rešil. Kmečko vprašanje je vprašanje o sestavi cele družbe in se ne da rešiti tudi z dolgotrajnimi enketami ne.

Nam se zdi denarja za take enketе škoda. Papirja se sicer ob takih prilikah obilo popiše, gospodje izpraševalci se dobro nasedé, „izvedenci“ z nekim ponosom in s hvalevredno samozavestjo razvijajo svoje misli, — a uspehov ni nič. Samega pripravljavanja za delo je preveč, dela premalo; zdravniških poizvedovanj v obilici, zdravila — nobenega.

Že v seji poljedelskega odseka dne 29. marca se je pokazalo, kako po ceni so besede. Rolsberg je povdarjal, da je vzrok slabim kmetijskim razmeram v konkurenci. Ghon je trdil, da se mora silo znižati obrestna mera, sicer ni pomoči, Marchet se je temu vstavljaj, itd. — Posameznih odsekovih udov je imel skoraj vsak svoje želje. Zato se je pa tem odločnejše čulo očitjanje, ki je izrekel poljedelski minister, povdarjajoč, da je organizacija kmečkega stanu po zadrugah nujni in prvi pogoj pomoči. Vlada je zakon v ta namen že zdavnaj predložila, a odsek se o njem dosedaj še ni posvetoval. Hic Rhodus, hic salta!

Kaj se je pa že storilo, da bi misel zadrugne organizacije prevela kmečki stan? — Nič, je odgovor. In kako daleč je že drž. zbornica s tem zakonom? — Še začela ni. — Kaj hočejo torej z enketo, bes vedi. — V neki gostilni so se poštene pivci razgovarjali nekega večera pri pivu in vinu o — socialnem vprašanju. Pijača in duhoviti razgovori so tako razvneli jednega izmed zbranih reševalcev sveta, da je v svetem navdušenju odprl usta in se glasno ozval: „Pri moji veri, nočoj moramo rešiti socialno vprašanje in če tudi čez polnoč tukaj ostanemo“. — Po naši sodbi ima ta junak mnogo posnemalcev. Ljudje, ki se iz klubovih ozirov dajo vjeti pri glasovanju o borznem davku, o trgovskih pogodbah, pri valutnem vprašanju, pri davčni prenosni, pri podporah za razne kapitalistične družbe, so ob družih prilikah polni skrbi za kmeta. A ne pomislijo, da je čas že minol, ko so mogli kaj storiti. Z vsemi sklepi, s katerimi se je podpiral kapitalizem, denarna špekulacija, ali liberalna socialna politika, se je kopal grob kmečkemu stanu. In če se mu kasneje tudi vrže par drobtin, mu te morejo le za malo časa podaljšati mučno življenje. Dne 3. t. m. je dejal pri sladkorni enketi Čeh Janda, da je borzna igra z žitom jeden glavnih vzrokov kmečkemu propadu. Mož jo je v črno zadel; kedo ga posluša?

Kaj torej? — Po sedanjih izkušnjah je izvenzborniško delovanje za kmeta nujnejše in važnejše, nego vsi odseki in enketе. Svobodno gospodarsko zadrugno življenje bo pripravljalo pot zakonodavnim določbam. To življenje se bo pa vzbudilo s poukom na shodih v društvih, listih in knjigah. Živeli vsi, ki ljubijo kmeta in delo zanj!

Za volilno svobodo.

V zadnji seji poslanske zbornice dne 4. t. m. so stavili poslanci Kušar in tovariši na ministra notranjih del naslednjo interpelacijo:

V seji zbornice dne 17. decembra 1894 sem se podpisani obrnil na gospoda ministra notranjih del z naslednjo interpelacijo:

„V trški občini Tržič v političnem okraju Kranjskem se že delj časa vrše volitve v občinski zastop. Prva volitev, ki se je vršila, se je razveljavila. Tudi proti drugi volitvi, ki se je vršila 30. oktobra 1894, so se podale pritožbe in najbrž se bo tudi ta volitev razveljavila.

Kakor se je javno pisalo („Slovenec“ št. 261.), je c. kr. okrajni glavar njemu podrejenima uradnikom, katera sta volila zoper stranko, katero on favorizuje, prepovedal udeležbo pri volitvi s svarilom: „Pričakujem, da se prihodnje volitve ne boste udeležili, če bipa to vendar storili, skrbel bom, da boste to čutili“; — in jednemu uradniku, ki je sopodpisal pritožbo, je rekel: „Ogorčen sem bil, ko sem Vaš podpis čital na rekurzu.“

„Ker se bo volitev najbrž še jedenkrat, tretjič, vršila, vprašajo podpisanci Nj. ekscelenco g. ministra notranjih del:

Misli li Nj. ekscelenca ukreniti, kar treba, da se uradnikom, podrejenim c. kr. okrajnemu glavarju v Kranju, zavaruje svobodna volilna pravica?“

Na to interpelacijo še ni došel odgovor, čeravno so poizvedbe, katere so se ukrenile zaradi nje, že davno dognane. — Če na kako interpelacijo ni odgovora, je to navadno nezmotljivo znamenje, da so pritožbe, izražene v interpelaciji povsem opravilene. Na to interpelacijo je pa bilo temveč pričakovati odgovora, ker se je v njej pritoževalo zaradi vtešajevanja in kratenja najvažnejše ustavne pravice, namreč volilne pravice in svobode.

Prišel pa je na to interpelacijo drug odgovor.

Jeden izmed uradnikov, katera je imela interpelacija v mislih, namreč davčni kontrolor g. Fran Predalič bil je te dni prestavljen iz Tržiča v Črnomelj — v oni Črnomelj, iz katerega je bil pred nekolikimi leti iz ozirov na zdravstveno stanje svoje rodbine na lastno prošnjo premeščen v Ljubljano.

Stvar ima pa še drugo velepomembno stran. Zgodilo se je to, kar je interpelacija z dne 17. decembra prorokovala; tudi druga volitev se je razveljavila in sedaj se vrše priprave za tretjo volitev. Stranki stojita v hudem boju mej seboj in v prvem volilnem razredu gre oni stranki, kateri nasprotuje c. kr. okrajni glavar, znabiti samo za jeden glas večine. Fran Predalič je volilec prvega razreda. Z njegovim premeščenjem se to hoče doseči, da se ne udeleži volitve. Se li ne pravi to, naravnost kvariti in ponarejati volilni izid po javnih oblastvih? In

naj imajo takšen uspeh utemeljene interpelacije poslancev?

Kolika nevolja je v deželizavladala zaradi tega, kaže to, da volilni glasili obeh slovenskih strank, kateri si sicer hudo nasprotujeta, ožigosata to postopanje oblastev z doslovno jednaki ostrimi članki.

Podpisani torej vprašujejo:

Je li Njegova Prevzvišenost minister notranjih del voljan, to vsa ustavna načela sramoteče postopanje lokalnih oblastev na Kranjskem brez odloga ustaviti?

Hentzijev spomenik v Budapešti.

Dne 14. aprila 1849. l. je proglasil ogerski revolucionjski zbor v Debrezinu po predlogu Košutovem, da je rod habsburško-lotrinski na večne čase oropan ogerske krone in da je za vselej izgnan iz ogerskega kraljestva. Ogri so kmalu na to pognali cesarko vojko iz dežele. Slik in Jelačić sta bila poražena pri Hatvanu in Gödöllő. Tudi iz Buda-Peste se je umaknila cesarska vojska pustivši v budinski trdnjavi generalmajorja Henrika viteza Hentzi-ja s 3000 možmi.

Hentzi je bil vojaško dete, rojen leta 1785 v Debrezinu. Ze od mladih nog je služil pri vojaki, vdeleževal se je vojsk l. 1805, 1809, 1813 in 1814. Pozneje je bil poveljnik petrovaradinske trdnjave, kjer pa se je moral Ogrom vdati in še le l. 1845, ko je Windischgrätz dobil Pešto, je bil tudi Hentzi oproščen. Hentzi torej je imel nalog braniti Budimpešto. Branil se je čvrsto, dokler ga niso nekateri njegovi vojaki zapustili in z oblegajočimi Ogri potegnili. Hentzi se je pogumno boril na čelu svojih še ostalih zvestih vojakov za cesarja, a naposled je v krvavem boju padel in poleg njega tudi 418 njegovih vojakov.

Umrlega junaka za cesarja je kapitelj reda Marije Terezije odlikoval po njegovi smrti z viteškim križem imenovanega reda in cesar je v vrstil njegovega sina med barone ter mu dal l. 1852 postaviti spomenik v Budapešti.

In ta spomenik cesarja zvestega junaka bode v oči revolucionarne Ogre, nanj se zaradi občutljivosti ogerske ne smejo pokladati venci in dne 2. t. m. je vrednik tednika „Olvard“ Adorjan Szeles, ki je bil obsojen zaradi razžaljenja cesarja v polletno ječo, zažgal ob spomeniku petardo, ki pa v srečo ni napravila one škode, katero je zločene nameraval.

Čas bode pač skrajni, da se v vplivnih krogih prične resno razmišljati, kaj treba storiti, da se tudi Ogerska spravi zopet v one meje pokorščine nasproti svojemu vladarju, katere pristojajo tudi Ogrom kot podložnikom našega cesarja in kralja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. aprila.

Državni zbor. Včerašnje poročilo o zadnji seji državnega zbora je še spopolniti v nekaterih stvareh. Glede krošnjarstva v nedeljah dolo-

pisnik: „In die Ecke Besen, Besen seid's gewesen!“

Pa jaz sem trdno prepričan, da se Dolenjci ne bodo zbal, če tudi jim sam „Hexenmeister“ ali njegov famulus še 99 metla in cunj pošljeta. Vem dobro, da so Dolenjci pametni ljudje, ki takim „duhovom“ liberalnim nič več ne bodo verovali, temveč poslej „po svoji volji“ živeli. Gospod Slanc pa ima, kakor se kaže, Dolenjce za jako neumne. Pravi, da že 20 let med njimi živi, pa samo to vé, da Dolenjci niso neumni. Menda mu še ni znano, da, ako se zopet in zopet le to poudarja, kar je priznано, o čemur nikdo ne dvomi, potem ravno se vzbudi pri razumnih ljudeh sumnja, da morda to ni res, kar se zatrjuje, kakor tudi človek samega sebe izda kot tatu, ako brez povoda poudarja, da ni kradel.

Gospod Slanc pa zopet piše: „Vi drugi“ (kdo? mi že ne; saj smo sami na Dolenjskem!) „smatrate nas Dolenjce za prav neumne ljudi in mislite, da se lahko z nami dela, kakor hoče. Se jako motite.“ Res se zelo moti gospod Slanc sam! Dolenjci so bili in so še vedno povsod na dobrem glasu kot nadarjeni, pametni ljudje. „Klug und gemüthlich — keine Flegel sind echte Krainer in der Regel!“ A on jim hoče ta sloves po sili vzeti.

„So gibt er selbst mit offnem Munde
Von seiner Geistesarmuth Kunde,

Wo Roh- und Dummheit sich verbinden,
Da lässt sich nur ein Schimpfwort finden.“

To se tudi nad njim uresničuje, ker „Slovenec“ še nikoli ni trdil, da je na Dolenjskem „par excellence“ neumnost doma. Da so pa nekateri „neumni“ ali vsaj malo prifrknjeni, tega pa tudi on ne bo tajil in — kar naravnost mu povemo — če bo on še take kvasil brez povoda ustmeno ali pismeno v člankih in knjižurah, reči bomo morali, da je tudi on med temi vsaj kot častni član, če prav je dr. jur.

Kot takega so ga menda tudi pod marelo spoznali, če prav bi ga že davno mogli in morali. Lani še so pisali (št. 59.), da je on jeden najmarljivejših sotrudnikov „Narodovih“, letošnji predpust, ko je strastno agitiral za Višnikarja, hvalil se je sam, da je „Narod“ izvolil njega kot prvega zaupnega poročevalca z Dolenjske. Sedaj pa je najedenkrat prišla kriza. „Narod“ njegovih člankov niti ni hotel sprejeti; sramoval se jih je. Namignili so mu: „Beherrzigen Sie unsere Lehre: Ihr Unsinn macht uns keine Ehre!“ In prav so imeli! Saj to „poročilo“ je nov dokaz, kakšen mišmaš poteka že 20 let s tega peresa!

Pokazati je hotel svojo moč in duhovitost, svoj diplomatiški talent; morda se je hotel vaditi v slovenski pisavi in pokazati, kaj zna v tem oziru. A jaz mu povem:

„Um im Style sich zu üben,
Hat er allerhand geschrieben,
Doch was plump, ist noch nicht plastisch,
Was flügelhaft, ist nicht sarkastisch.“

Svoj spis sklepa z besedami: „Zmagali smo tudi v tem oziru!“ A zelo se moti, če si to domišlja, ker

„... statt die Gegner zu verderben,
Geht ihm der eig'ne Kopf in Scherben,
Der Größenwahn hat ihm zerfetzt,
Das ist der grosse Kracht zuletzt!“

Za danes dovolj! Le konstatovati moram še, da je ta najnovejši marelar že izključen izpod polimane marele; zato ga sedaj ploha moči, ker ga tambor ne brani. Tekom teh tednov, kolikor časa je bil pod njo, pridobil si je vendar-le jedno zaslugo, katero moram tu zabeležiti iz hvaležnosti. Koncem „marele II.“ sem izrazil voščilo: „Veliko srečo, toda polimano marelo — rdečo!“ On si je tolmačil ta poziv v pravem pomenu besede in je zato takoj tisto marelo rdeče zarobil in znotraj počez višnjevo prepregel z mikavnimi napisi ter tako komentirano razpostavil v novomeški kavarni na ogled občinstvu. Tudi nekaj! Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas!

Svojega tovariša podlistkarja, ki piše o „specijalistih“ le še opozarjam na prvi stavek tega Slančevega „poročila o dolenjski volitvi“, kjer pravi, da so kranjski klerikalci „evropejska politična specija-

čilo se je, da veljajo glede nedeljskega počitka za krošnjarje iste zakonite določbe, kakor za druge trgovce in obrtnike, ker bi sicer trgovci od krošnjarstva imeli še večjo škodo, kakor jo imajo že sedaj. — Na koncu se je staval dr. Lueger nujni predlog, naj se pozivlje trgovski minister, da vladne predloge glede obrtne novele predloži zbornici še v tem zasedanju, ter da se naj skliče permanentni obrtni odsek pred zasedanjem v takem času, da bo mogel svoje delo dovršiti pravočasno. Trgovski minister grof Wurmbrand je nato izjavil, da je obrtni poštveni načrt dovršen ter da ga bo vlada še v tem zasedanju predložila državnemu zboru. Po tej ministrovski izjavi je bil predlog Luegerjev proti glasovom levičarjev in Poljakov vsprejet.

Poljski vseučiliščniki v Gradcu za slovensko celjsko gimnazijo. Posl. Kopiczynski izročil je poljskemu klubu prošnjo graških poljskih visokošolcev, v katerej zahtevajo, da glasuje poljski klub pri reševanju celjskega vprašanja za Slovence. Dalje pojasnjujejo prosilci v svoji peticiji, kako brutalno se obnašajo Nemci proti Slovincem, in pravijo, da bi se vsaka krivica, ki bi se zgodila Slovincem, jako hudo maščevala tudi nad Poljaki. Konečno pojasnjujejo pravične zahteve Slovencev in izražajo nado, da bo poljski klub gotovo glasoval glede gimnazije Slovincem v korist. Dober nauk, četudi pride iz mladih ust.

Občinske volitve v Solnogradu. V Solnogradu vršili so se zadnje dni pri občinskih volitvah veliki volilni boji med nemško-liberalno in krščansko stranko, pri katerih je prva sijajno propadla. Nemško-liberalna stranka, ki je poprej imela veliko večino, propadla je že preteklo leto, in letos spodleteli so jej zopet vsi poskusi, spraviti se znova na noge. Vso mestno upravo, ki je, kakor sama trdi, tako prekrasno cvetela v njenih rokah, posebno še pod vodstvom prejšnjega „neumorno delujočega in zaslužnega“ župana, prepustiti bode morala krščansko-socijalni in antisemitski stranki. Ta propad nemško-liberalne stranke mi najpristronejšje pozdravljamo, s pristavkom, da se bo tudi v novejši mestni upravi gotovo našlo mož dovolj, ki bodo gotovo še bolje delovali za blagor občinstva.

Rusija. List „Novoje Vremja“ je te dni objavil dopis, v katerem se vladi priporoča, da si na vzhodu ob Koreji pridobi pristanišče, ki je vse leto brez ledu. Sedaj povodom vojne kitajsko-japonske bi bila ugodna prilika. Na drugem mestu isti list opozarja rusko vlado, naj obrača svojo pozornost na Perzijo. V vzhodni Aziji ne more Rusija iskati posebnih koristij, prč pa v Perziji, kjer si lahko pridobi isti vpliv, kakor Angleži v Egiptu. Preko Perzije pride Rusija do morja, približa se Indiji, in če to doseže, potem morska pot skozi Dardanele za Ruse nima nobenega pomena.

V Belgiji se še vedno ni polegel vihar proti vladi zaradi nameravane premembe občinskega volilnega reda. Socijalni demokratje povsod hujskajo delavce, zato toliko nemirov in pobojev zadnje dni. Toda vlada noče odjenjati, pritrdila je le nekaterim

manj važnim premembam. Mnogi ministri so nekda dobili pisma, v katerih jim preté z dinamitom, ako obvelja načrt zakona.

Srbska vlada se je učila pri Mažarjih, kako naj se delajo volitve. Njeni organi in pristaši so delali z vsemi sredstvi za vladne kandidate. Tako so v Čački črtali do 140 volilcev, ki plačujejo po 15 goidinarjev davka; v Knjaževcu so opozicijskega kandidata zaprli; v dveh okrajih niti naznanili niso volitve, temveč skrivaj povabili k volitvi zanesljive vladne pristaše; v Pirotu je volilna komisija zahtevala od finančnega ministerstva potrjeni izkaz predpisanih davkov itd. Cemu so neki „proste“ volitve? Namesto te komedije naj vlada kar imenuje poslance.

Francoska vlada priporoča k vojaškemu kazenskemu zakoniku dostavek, da se s smrtjo kaznuje vsakdo, ki kaki tuji državi izda ali prodá načrte, spise ali sploh stvari, katere morajo z ozirom na varstvo drugače ostati tajne. Povod temu predlogu je dala zadnja pravda in obsodba žida Dreyfusa, ki je bil izdal važne spise. — V senatu je vlada pri razpravi o proračunu slisala ostre besede. Senator Hugot je naglašal, da bode država zopet morala najeti posojila do 1000 milijonov. Tako gospodarstvo, pravi govornik, se ne strinja z obljubami vlade, ki je nastopila z geslom: „Nobenih novih davkov, nobenega posojila, temveč prihranek!“ Se huje je prijemal vlado rojalist Chesnelong, češ, da bode primanjkljaj znašal nad 300 milijonov; pobijal je odločno državni socializem, ki se širi vsled rastoče brezverske vzgoje francoske mladine.

Portugalske volitve. Te dni je potrdil portugalski kralj nov volilni zakon, v katerem so te-le pglavitne določbe: Število poslancev, ki je bilo dozda 180, znaša poslej 120. Število advokatov in zdravnikov v zbornici ne sme biti nad 20, uradnikov ne nad 40. Pravni zastopniki takih družb, ki so v zvezi z državno upravo, ne morejo biti voljeni; ravno tako tudi ne ravnatelji njihovi. Aktivni vojniki, razven generalov, se tudi ne morejo voliti. Volitev ne presoja zbornica, marveč posebno sodišče. — Gledé gosposke zbornice veljajo prejšnja določila.

Norveški radikalci še vedno nagajajo svojemu kralju. Zbornica je po večini radikalna in zato hočejo, naj bi kralj Oskar II. poklical v ministerstvo njihovo stranko. Toda še nedavno se je izrekel vodja te stranke Steen, da je kralj „tuj mož iz tuje dežele“. Takemu človeku pač ne more kralj zaupati. Zato je hotel sestaviti zmerno, nestransko ministertvo in več zahtev radikalcem dovoliti. Toda radikalci niso zadovoljni in kako se bo končal ta prepir, še nobeden ne more vedeti.

Anglija. Kakor poročajo „Times“, se je Gladstone vrnil z juga v svoj zavičaj Havarden ter prinesel mnogo podatkov o turških grozovitostih v Armeniji, katere hoče objaviti. Razgovarjal se je že o tem vprašanju s člani armenskega odbora, ki se pripravljajo za izjavo v korist zatiranim Armencem, kakor leta 1878 za osvobojenje Bolgarov. Demonstrativna izjava se bode vršila dne 7. maja.

Cerkveni letopis.

Okrožnica svetega očeta Leona XIII. škofom v Zveznih državah severne Amerike.

(Dalje).

Dolžnosti vernikov.

Zato pa želimo, da se katoličani dan na dan globeje vtisnejo v spomin prepričanje, da ne more nikdo bolje skrbeti ne zase, ne za občni blagor, kakor da ostane še nadalje Cerkvi zvest podložnik in iz srca pokoren sin.

Sicer pa jih v tem oziru skoro ni treba spominjati: zakaj drže se iz lastnega nagiba in s hvalevredno stanovitnostjo katoliških naprav. Na eno napravo, ki je najvišjega pomena in v vsakem oziru blagonosna, na tem mestu opozarjamo, da pri Vas, kakor je prav, splošno v veri in pravnosti vestno ravnate po njej: To je krščanska verska resnica o enotnosti in nerazvezljivosti zakona. V tej dogmi je podana ne samo družini v ožjem, marveč tudi družbinskemu bivanju ljudij v državi najtrdnjša vez. Izmed Vaših sodržavljancev, tudi onih, ki se sicer z nami ne skladajo, občuduje in odobrava jih ne malo, ta naš nauk in ta pravstvena načela, ker jih straši svojevoljna ločitev zakonov.

Tako sodijo, ker jih ne vodi manj ljubezen do domovine, kakor modre razsodnost. Zakaj težko si je misliti, da bi bilo državi kaj bolj pogubnega, kakor če dopušča raztrgati vez, ki je po božjem za-

konu večna in nerazvezljiva. Radi ločitev zakonskih „so zakonske zveze nestanovitne, medsebojna dobrohotnost se slabi, pogubno se vabi v nezvestobo, na škodi je varovanje in vzgajanje otrok, prilika se daje, da se družine razdružujejo, seje se med družinami seme nesloge, zmanjšuje in ponižuje se čast ženā, ki so v nevarnosti, da jih mož zavrže, kadar so ustregle njegovi pohotnosti. Ker pa družinam ni nič pogubnejše in držav nič bolj ne slabi, nego pokvarjena pravost, je lahko razvidno, da zakonska ločitev najgorje škoduje blagostanju družin in držav.“ (Okr. „Arcanum“.)

Kar se tiče državlanskega življenja, je znana in dognana resnica, da je zlasti v ljudovladni državi, kakršna je Vaša, nenavadno veliko na tem ležeče, da so državljani pošteni in pravno dobri. Ako se v državi, kjer vlada svoboda, ne goji v ljudstvu pravičnost, ako se množica večkrat in skrbno ne opozarja na ukaze evangelija, utegne postati prav svoboda sama pogubna. Zato naj vsi duhovniki, ki se bavijo z ljudskim poukom, zlasti to državlansko dolžnost korenito obravnavajo; potem bodo vsi umeli in prepričani, da morajo v vsaki državlanski službi ostati zvesti, nesebični, neomadeževani; zakaj kar ni dopuščeno v zasebnem življenju, tudi v javnem ni dovoljeno. O vsem tem predmetu so, kakor veste, v okrožnicah, katere smo med Svojim vladanjem od časa do časa spisovali, nauki, po katerih naj se ravnaajo katoličani. Človeško prostost, glavne krščanske dolžnosti, državno oblast, vredbo krščanske države smo razložili po nauku evangelija in načelih razuma. Oni torej, ki hočejo biti pošteni državljani in zvesto izpolnjevati svoje dolžnosti, iz Naših okrožnic lahko posnamejo vodila poštenosti. — Prav tako naj tudi duhovniki opomnijo ljudstvo na ukrepe tretjega baltimoreskega cerkvenega zbora, posebno na oni ukrep o krepostni zmernosti, o katoliškem pouku mladine, v pogostnem prejemanju svetih zakramentov, o pokorščini nasproti pravičnim državnim postavam in vredbam.

Delavska društva.

Tudi pri snovanju društev je skrbno na to paziti, da nikdo ne zapade zmoti. In to velja zlasti o delavcih; ti imajo vsekakor pravico združevati se, da si stanje izboljšajo; to želi cerkev in ne prepušča naravno pravo: toda veliko je na tem ležeče, s kom se zvezujejo, da ne pridejo ondi, kjer iščejo sredstev za izboljšanje svojega stanja, mnogo višje stvari v nevarnost. Najbolje se zavarujejo proti temu, ako trdno sklenejo, nikdar in nikjer ne pripustiti, da se žali pravičnost. Društvo torej, katero vodijo in na katere vplivajo take osebe, katerim nedostaje čuta pravice, ki niso prijazni veri, more veliko škodovati javno in zasebno; koristiti ne more. Iz tega sledi, da se ni ogibati le onih društev, katera je cerkev izrečno obsodila, marveč tudi onih, katera so po sodbi razsodnih mož in zlasti škofov sumljiva in nevarna.

Vendar pa naj se poskušajo katoličani pridruževati katoličanom; izvzemši, ako sili potreba drugače ravnati, to bode zelo pomagalo vero ohraniti. Na čelo svojim društvom naj pa postavljajo duhovnike ali poštene spoštovane ne duhovnike, ter naj se mirnim potom potezajo za svoje koristi; posvetujejo naj se z omenjenimi, zlasti pa se ravnaajo po navodilih, katera smo podali v okrožnici „Rerum novarum“. Nikdar pa naj ne pozabijo, da je prav in želeli, da se branijo in zagotavljajo ljudstvu pravice, vendar pri tem ni prezirati dolžnostij. Glavne dolžnosti pa so: ptuje lastnine ne se dotakniti, vsakemu pustiti, da prosto razpolaga s svojo lastnino, nikogar ovirati, da ponudi za delo svojo moč, kjer in kadar mu kaže. Lanska nasilstva in zmede v Vaši domovini so migljaj, da preti tudi ameriški družbi smelost in razbrzdanost prevratnikov. Okoliščine časa same opominjajo toraj katoličane, naj se potezajo za družabni mir in zato izpolnjujejo postave, sovražijo nasilje in ne zatevajo več, kakor je prav in pošteno. (Konec sledi.)

Slovstvo.

Uredništvu došle nove knjige in listi:

Knjižnica za mladino, snopič 3. „Basni za otroke“ in „Iz mladih dni“. Izdajatelj in odgovorni vrednik Andr. Gabršček. Cena 20 kr. V Gorici. Tiska in zalaga „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda 8. snopič. Izdalo in založilo vodstvo. Tisk I. Blasnikovih naslednikov. 1894.

liteta“. Bodi! A ta proslula Slančeva logika je še kaj več! Ta je pa „svetovna specialiteta“, katera brez dvoma izvira le iz neusahljivega vira politične Hipokrene na klasičnem Honolulu.

Piše sicer mej drugim: „Saj se ne štejemo drugi za ničle!“ Že lani je povedal, da noče biti ničla. Čemu zopet to poudarja? Mi mu radi pustimo veselje, da postane „lapidarni M“ t. j. tisoč, ali pa še kaj več, ako si želi. Toda, da se mu ta želja vresniči, naj v bodoče ne piše mnogo takih člankov ali knjižur, kakoršno je pričujoče „Poročilo“, sicer ga bodo Dolenjci in sploh Slovenci, morda celo nemškutarji smatrali kot „politično ničlo!“ Gospod dr. Slane, verujte mi, da je to res!

„Denn alles was Sie bisher geschrieben,
Ist tief unter dem Nullpunkt geblieben;
Darum wiederhole ich ernstlich mein Gesuch:
Treiben Sie was Sie wollen — nur schreiben Sie kein Buch!“

Basta! Še jedenkrat pa opomnim, da teh vrstic nisem pisal v jezi, temveč pri najboljši volji. Najbrže je tudi večina čitateljev židane volje, ko to čita; morda se celo kdo izmej tistih muza, ki pod polimano marelo stoje, češ, prav se ti godi!

Gospod vrednik! Sedaj več ne škropi dež, zato smem zapreti marelo. Ko pa postane oblačno, menda ne boste zamerili, ako jo iznova pokaže in razprostre

Vaš poredni

Ligaš Križ-Kraž.

Slovansky obzor, časopis politicky, poučný a zábavný. Majitel, izdavatelj a redaktor Karel Wolf. Ročník I. Číslo 3. Nakladem „Matice Slovanske“ v Olomouci.

Bible a najnovější objevy v Palestíně, Egyptě a Assyrii. Sepsal Fr. Vigouroux, ředitel semináře sv. Sulpicia v Paříži. Přeložil dr. Ant. Podlaha, adjunkt c. kr. bohosloveské fakulty české v Praze. Sešit 2. Cena 20 kr. V Praze 1895. Cyrillo-Methodejská knihtiskárna V. Kotrba.

Abbé C. Touard: Svatý Pavel a jeho apoštolské cesty. Přeložil kněz Jan. Ev. Hulakovský. Sešit 3, cena 50 kr. V Praze 1895. Cyrillo-Methodejská knihtiskárna V. Kotrba.

Vrtec. Številka 4. s prilogou: Angeljček štev. 4.

Duhovní pastir, XII. letník 4. zvezek. Vrejuje prof. Anton Kržiž.

Glasba.

Društvena. — Zložil „katoliškemu društvu za delavke“ v Ljubljani dr. Jan. Ev. Krek. Vglasbil P. Angelik Hribar, O. S. Fr. — Samozaložba. Tisek „katol. tiskarne“. Cena 5 kr. — To lahko, melodijozno skladbo priporočamo kar najtoplejše, kajti uverjeni smo, da jo bodo povsod sprejeli z veseljem. Upravičena je za štiri ženske glase in torej pripravna slovenskim dekletom, ki naj jo pojejo radostno bodisi v katoliškem društvu, bodisi pri svojih opravilih v družbi. Ženice, predice so časih tako lepo pele! Ta pesem je kakor nalašč za take prilike, ker ima tudi krasne, osemkitične besede, katerih refrén je: V imenu našega Boga! — Slovenke sežite po njej! K.

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. aprila: 6. postna (cvetna); evang.: Jezus jezdi v Jeruzalem. Mat. 21.; Herman spok. Ponedeljek, 8. aprila: Albert šk. Torek, 9. aprila: Marija Kleofa. Sreda, 10. apr.: Mehtilda op. Četrtek, 11. aprila: Vel. četrtek; Leon I. Vel., pap. Petek, 12. aprila: Veliki petek; Zenon šk. Sobota, 13. aprila: Vel. sobota; Hermenegild spoz. — Lunin spremen: Šip 9. aprila ob 2. uri 41 minut popoldne. — Solnce izide 10. aprila ob 5. uri 26 minut; zaide ob 5. uri 37 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. aprila.

(Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski) so se danes popoldne vrnili z brzovlakom od škofovskih posvetovanj z Dunaja v Ljubljano.

(Imenovanja.) Za poštne asistente v okrožju tržaškega ravnateljstva so imenovani praktikanje: K. Schnerrer, R. Vitek, A. Berger, V. Aprile, Jos. Bozja, H. Hreglič, Jos. Simsić, Fr. Petrašek, J. Podgornik, Jos. Funtek, E. Ahčin, E. Buričan, Fr. Dose in J. Eržen.

(Dar.) Cesaričinja-vdova Štefanija je za sirotišnico v Kočevju darovala 100 gld.

(Občina Sodražka) je po svojih zastopnikih danes izročila svojim častnim občanom blag. gospodu Otonu Deteli deželnemu glavarju in gosp. Ivanu Murnik-u, cesarskemu svetniku častne diplome.

(V Pulj) se je včeraj zjutraj s posebnim vlakom pripeljalo z Dunaja 60 državnih poslancev. Gospodje se gredo razvedrit po tudapolnem delu.

(Barjanom v pomoč.) Mestni magistrat ljubljanski razposlal je včeraj nasledni oklic: „Naše barjane zadela je z nova huda nesreča: od 26. marca tega leta leže že njih poslopja in zemljišča pod vodo! — Voda poškodovala jim je poslopja, uničila jim ozir. spravila jih ob vse, kar so še premogli! — Tem revežem je posebno sedaj, ko je čas za obdelovanje polja, potreba pomoči. Ker pa sredstva, ki stojé v ta namen magistratu na razpolaganje, nikakor ne zadostujejo, obrača se isti do blagodarnih prebivalcev Ljubljanskih s prošnjo, naj s primernimi milodari pripomorejo, da bo magistratu mogoče nakupiti nekoliko semen ter jih razdeliti med revne in po kruti povodnji občutno zadete barjane.“ — Naj bi ta oklic ne ostal brez odmeva v usmiljenih srcih stanovnikov ljubljanskih!

(Bismarckovanje na Koroškem.) Piše se nam: Kar je vsakdo pričakoval, se je tudi zgodilo. Ko so po vsem „nemškem svetu“ (?) proslavljali moža „krvi in železa“, sevé niso marali zaostajati Koroški veliki „Nemci“ in „avstrijski domoljubi“! Oni, ki

vsakemu Kranjcu hočejo zabraniti vhod na Koroško, ki nemške Mihelj-ne tolikokrat strašijo s — „pan-slavisti“, katerih nikjer najti ni, sedaj kar po trebuhu lazijo, da bi pokazali „spoštovanje“ svoje do Bismarcka. Prvo besedo imajo v tem sevú liberalni listi! „Freie Stimmen“ n. pr. kar besne, da nemški drž. zbor Bismarcku ni čestital ob 80. rojstnem dnevu! Dne 30. marca objavil pa je ta list bombastičen članek, v katerem se na prestuden način z bobnečimi frazami proslavlja stari nasprotnik Avstrije! Ko bereš to, zdi se ti, da nisi več v lepem, hvala Bogu še avstrijskem Korotanu, marveč tam kje v saksonskem gozdu, kjer se valja na medvedovi koži kak „urgerman“ ter opeva starca „altreichskanclerja“! — Po raznih krajih Koroške napravljali so te dni, več ali manj hrupno, razne slovesnosti, po nekod, n. pr. okrog St. Vida, so prižigali kresove. O neizgovidi, ki se je prigodila ultranemškemu Celovčanom, slavečim Bismarcka, vam je sporočil že brzojav. Kot zanimivost te slavnosti vam sporočim za danes še, da je predsedoval „urgerman“ s poštenim kranjskim imenom dr. Krajnc, slavnostni govor je govoril drugi veliki „urgerman“ s poštenim slovenskim imenom Dobernik, deklamoval pa je „urgerman“ s pristnim „nemškim“ imenom Tschabull, kar se pravilno menda piše Čebulj. Takih slavilcev se mora veliki starec v Friedrichsruhe vendar veseliti, — kaj ne! Toda za danes bodi dosti zanimivosti.

(Novi zvonovi.) V tukajšnji dvorni livarni g. Samasse posvečenih je bilo danes 5 novih zvonov. Od teh je namenjen 1 za otok Cres (Cherso) v Krški škofiji, 1 za podružnico v Tupljaku v Istriji, župnija Kerbune; 2 za Ogersko, 1 za Koroško. — Dalje vlila je ista tvrdka četveroglasno zvonjenje za opatijsko cerkev Trapistov Mariahill v Natalu v južni Afriki, vsi štirje zvonovi tehtajo 1500 klgr. in 4 manjše zvonove za podružnice te opatiije ter 2 večja zvana za severno Češko. Meseca januarja pa je poslala eden zvon za katoliško cerkev sv. Tomaža v Weerapandiampatuamu na otoku Ceylonu v vshodni Indiji.

(Iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji.) V preteklem mesecu so sprejeli 56 bolnikov, tako da jih je bilo z onimi, kateri so ostali iz meseca februarja, skupaj 82. — Od teh jih je 46 ozdravelo, 6 zboljšalo, 1 umrl, 26 pa jih še v bolnici.

(Iz Planine) 5. aprila: Povodenj raste vseskozi in je od včeraj do danes — petka — vzkipela zopet za 14 cm, tako, da je dosegla nenavadno visokost 508 cm. Voda že pljuska do niže ležečih hiš v Dolenji Planini. Z vodo raste tudi skrb in strah prebivalstva. Kdaj se bo seme v zemljo dejalo, ko so njive več metrov globoko pod vodo? Tožen pogled v prihodnost!

(Hrib se je utrgal) dne 4. t. m. pri Podsredi na Štajerskem. Zemlja se je utrgala okoli 210000 k. metrov, udrtnina je do 90 m široka in 350 m dolga. Iz Ptujja so poklicali vojake na pomoč. Usad je podsul jedno celo kmetiško posestvo: hišo, dva hleva in 10 oralov njiv in travnikov. Okrajni glavar iz Brežic je takoj odposlal orožnike in prostovoljni gasilni društvi iz Rajhenburga in Kozjega na kraj nesreče. V sredi udrtnine se je nagloma nabralo mnogo vode, katero treba odpeljati. Ker je usad zajezil potok Bistrice, treba je izkopati novo 150 m dolgo strugo. Škode je več tisočev.

(Prečastiti abbé Pij Marija Mortara,) daleč znani ljubljeneč Pija IX., lateranski kanonik avgustinski itd., je v petek dospel v Ljubljano in se bode par dni mudil tukaj. V nedeljo bo ob 7. uri zvečer v rokodelskem domu poročal o svojih dogedkih in misijonskih potih. Vstop je vsakemu dovoljen.

(Ogenj.) Dne 28. min. mes. zjutraj so gospodarju Ign. Premierju iz Primostka v črnomaljskem okraju pogorela gospodarska poslopja z vozovi, stroji in krmo. Škode je do 3000 gld.

(Iz Mokronoške okolice): Dne 21. marca napotim se v trg Mokronog, da se vdeležim rednega občnega zbora „ondotne okrajne posojilnice“; radovednost me je gnala, da se nekoliko prepričam, kako deluje ta za občni blagor koristen zavod! Reči smem, da mi ni žal, da sem se vdeležil tega zborovanja, kajti slišal sem marsikaj znamenitega. Uvidel pak sem tudi, da je posojilnica za naš okraj jako potrebna bila — in le škoda, da jo niso že poprej ustanovili... Vdeležba občnega zbora bila je mnogo-brojna — posebno priprostih posestnikov iz sosednih župnij: Trebelnega, Šent Ruperta, Šmarjete in od sv. Trojice je bilo veliko. Izmed domačinov jih

je bilo prav malo! Ne vem, kaj nameravajo tržani s tacim postopanjem doseči? Zdi se mi, da so nekaterniki rajše pri društvu „heruševcev“, kakor pa pri koristnih narodnih družbah! Sploh pa me je zadnji zbor prepričal popolnem, da so okoliški kmetje bolj narodni, kakor pa ponosni tržani v Mokronogu! Ne smem pa trditi, da bi bili vsi taki, ker povsod se nahaja kakšna častna izjema — in tudi v trgu je še nekaj mož, ki mislijo in čutijo narodno. No, kar se tiče posojilnice same in delovanja načelstva, moram javno pripoznati, da vrlo deluje ter da se je njeni odbor jako trudil povzdigniti jo! Dokaz temu, da je imela že v prvem letu — če tudi ima mnogo nasprotnikov — nad 37.000 gld. prometa in 57 gld. čistega dobička! Nekaternikom je baje posojilnica radi tega trn v peti, ker posluje slovenski. V obče pak je v naši okolici še nekaj skritih nemškutarjev. V tem se posebno odlikuje Šent-Rupertski gosp. občinski predstojnik. Žal za „izključljivo“ slovensko občino, da jej načelu-je naš odločen nasprotnik! — Drugim posojilnica zopet zato ni po godu, ker imajo pri njej besedo tudi gospodje duhovniki. Tistim nasprotnikom povemo kar naravnost v brk, da je ravno duhovščina jeden najvažnejših činiteljev pri vseh narodnih podjetjih, ki je stala vedno in še stoji na naši strani kot trden steber nasproti vsem klevetnikom slovenstva! Toliko o nasprotnikih narodnih društev! Omeniti mi je dalje, da se je načelstvo posojilnice nekoliko premenilo! Izvoljeni so bili gg.: Jože Rohrmann, kot načelnik, Janez Virant, namestnik, Jernej Ravnikar, tajnik, Jernej Šbil, blagajnik in Karol Tomšič, odbornik; namestnika pa gospoda: Janez Rihtaršič in Eduard Vohinc. Za nadzornike in preglednike računov so bili voljeni gg.: Janez Mervec, Viktor Rozina in Fr. Zupančič iz Rakovnika. — Pri družih posojilnicah je običaj, da se načelstvo ne menjava — temveč, da ostane stari, kar je tudi bolj umestno in za zaved koristno. Nasvetoval bi pač, da bi se v prihodnje menjavalo nadzorstvo, kakor delajo druge posojilnice. Povedati še moram, da se mi je prijatelj moj, ki se je največ trudil za posojilnico, jako smilil zavoljo grdega napada od tistega gospoda, ki ima največ dobička od posojilnice. Se ve, vsi ne moremo biti „bogati“, ker nismo bili rojeni pod tako srečno zvezdo, kakor on. Vsled tega pak menda še nima „privilegium“ tako robato postopati! Svetoval bi pač nekojim izobražencem, malo več takta — in odkritosrčnosti nasproti svojim bližnjim! — Moja želja je, da bi se jednako očitanja poravnala mej osebno, ne pa nosila v javnost — pred nerazsodno ljudstvo! Kaj si sploh more priprosto ljudstvo misliti, ako čuje take napade! — Kar mi je bilo na srečo, to sem povedal — ali iz dobrega namena, da bi se jednacega ne ponavljalo nič več! Poslujočemu načelstvu posojilnice moramo pa le zahvalo izreči za trudapolno in požrtvovalno delovanje! Somišljenike pa prosimo, da delajo povsod na korist posojilnice! Liga 81.

(Nesreča v premogokopu.) Dne 2. t. m. je posulo tri delavce v rovu sv. Jožefa v Voitsbergu na Štajerskem. Dva so rešili — jeden je umrl.

(Grozno zločinstvo) zvršilo se je v Benetkah v noči od 2. do 3. aprila. Neznani tatovi priplazili so se v cerkev „bosonogih bratov“, odprli tabernakelj ter vzeli iz njega nad 200 posvečenih hostij, katere so potem raztrosili po cestah. Duhovstvo pobralo jih je v slovesni procesiji. Ondotni patrijarh zapovedal je po vseh cerkvah službo božjo v zadoščenje in ta dogodek naznanil Vatikanu.

(Nov trotoar) sličen onemu ob levi strani položil se bode tekom letošnjega leta tudi ob desni strani Poljanske ceste.

(Iz Prage) 31. marca: V Chotešovu pri Plznu so imeli učitelja Weissa, ki je izneveril 7000 gld. in ušel. Svojo gospo je zapustil in ji pustil otroke in 15 gld. za potrebe. Svoje dni je adoptiral od neke bogate Dunajčanke otroka za precejšnjo svoto. Vse je ostavil, le svoje dolgove je pustil upnikom v tolažbo. Imenovani učitelj je Nemec, radi česar nemški časopisi lepo molčijo. Kakšen vrišč bi bil ako bi to storil učitelj Čeh? — Okrajni šolski svet v Kolinu je izdal naredbo, v kateri se nalaga učiteljem, krajnim šolskim svetom dolžnost, paziti na šolske otroke, da ne bodo hodili po krčmah in plesiščih. Nasledki tega so hudi. Za to naj se kaznujejo nespametni stariši, krčmarji, ki nered trpijo. Kakor videti, so sedanje šole zelo pomanjkljive, ko je treba boriti se zoper take izgrede. Išče se pomoč zoper rastoče zlo, a le po pravem sredstvu se ne seže, po verski šoli. Ali pride kmalu čas, da spozna višja gospoda, da je vera najboljša zaslomba poštenosti

in npravnosti? — Letošnje pomladi se je vse balo, da bode voda grozno razsajala. Izvršile so se vse potrebne priprave, a hvala Bogu, nevarnost je minula, nesreča se ni zgodila, če prav je voda zelo bila narastla. Sneg je počasi skopnel.

(Z Dolenjskega) se nam piše: Najlepša in najimenitnejša božja pot na Dolenjskem je na Žalostni gori pri Mokronogu. Vsako leto v osobito napomlad prirejajo se skupni izleti na razna „pota božja“ kakor: na Brezje, Svete Višarje, itd. Mari bi ne bilo namestu, da bi se prirejevalci tistih izletov spomnili tudi „Žalostne gore“ na Dolenjskem? Vdeleženci vam bodo gotovo hvaležni — še bolj pa naša nebeška kraljica, žalostna Mati Božja. Zdaj, ko imamo Dolenjsko železnico, je prav pripravno za to. Tudi okolica okoli Žalostne gore je tako krasna in slikovita, kakor malokje na Dolenjskem. Potrudimo se in idimo tudi na Žalostno goro počastiti našo Mater Božjo!

(Občinske volitve na Dunaju) so za letos končane in sicer s sijajnim vspehom združenih antiliberalecev in krščanskih socialstov. Liberalci so zgubili 18 mandatov, katere so pridobili antisemitje, ki štejejo sedaj 64 zastopnikov mestnem zboru. Postali so najmočnejša stranka, kajti židovski liberalnopravni klub šteje le še 52 do 54 mož, ostali so „divjaki“, ki bodo večinoma v gospodarskih vprašanjih glasovali z antisemiti. Odklenalo je torej liberalcem na Dunaju, kakor upamo za vedno, kajti absolutna večina znaša 70 glasov. Liberalni klub je sicer v četrtek sklenil, da bode kot jeden mož soglasno postopal proti antisemitom. No, naj se tolaži do prihodnjih volitev. Naravno je, da je ta poraz jako poparil liberalno stranko. „N. Fr. Pr.“ tarna in kliče vlado na pomoč, kajti boji se jednakega poraza pri prihodnjih volitvah v nižjeavstvijski deželni zbor. Liberalna stranka se ruši in ž njo tudi glavni stebel koalicije. Zato taka poparjenost. Vsak prijatelj Avstrije in njenih narodov mora želeči, da se že pri prihodnjih državnozborskih volitvah sesuje v razvaline in ž njo židovska predznost.

(Divjih rac) se je to pomlad ob naših rekah in potokih zlasti pa ob močvirnatih in poplavljenih krajih nenavadno mnogo naselilo in lovci jih prav pridno podirajo!

(Povodenj) pri nas polagoma upada. Včeraj je bila Sava le samo še 0.6 m. nad normalom; Ljubljana pa za 2.28 m. Na Ogorskem pa reke vedno naraščajo. Maroš in Gergoli ste poplavlile okolico mesta Sächsisch-Regen in podrle železnični most. Mala Tisa je predrla jezove pri Nyiregihacu in poplavlila 20.000 orolov polja.

(Astronomična posebnost.) Na letošnji veliki petek bodo planeti, kateri se sučejo okoli solnce, med njimi tudi naša zemlja, imeli ravno tisto stanje, kakor oni petek, ko je naš Izveličar na križu umrl. To se bode letos prvokrat-zgodilo od smrti Gospodove. Luna pojde ta dan ob 4. u. 20. m. mimo „Spica“ — velike zvezde iz ozvezdja. „Devica“ bode vsled tega jedno uro temna.

(Star meč) je posestnik Franc Kuhar v Domžalah v Bistrici pod mostom v gramozu našel in ga deželnemu muzeju podaril. Meč je 74 cm. dolg in 6 cm. širok, po jednemu robu oster in brz ko ne iz XVII. stoletja, tedaj kakih 200 let star.

(Papirnih goldinarjev) so do konca marca uničili nad 25 milijonov; v prometu jih je bilo še 5,321.159.

(Semnji po Slovenskem od 8.—13. aprila.) Na Kranjskem: 8. na Dobrovi, v Moravčah, Slapu pri Vipavi, Višnji gori; 9. v Črnomlju; 10. v Idriji; 11. v Zatičini, Senožečah; 12. pri St. Gothardu (Berdski okr.). — Na slov. Stajerskem: 8. v Sevnici (na Dravi); 9. pri Sv. Barbari, v Vildoni, Podčetrtnom, Šoštanju, v Luči Muti, pri Novi Stifci (na Ptujski gori), pri sv. Duhu v Ločah; 11. pri sv. Mariji v Jarenini (v slov. Goricah), Konjicah, na Laškem, Rajhenbergu. — Na Koroškem: 12. v Strasbergu. — Na Primorskem: 9. v Rifenbergu.

Društva.

(Katoliška delavska družba v Idriji) imela je na tiho nedeljo 31. marca t. l. svoj prvi izvanredni občni zbor v gorišnjih prostorih mestnega župana gosp. Franc Didiča. Dasi se ima redni občni zbor po § 16. družbinih pravil vršiti le vsako tretje leto, ukrenil je odbor z ozirom na to, da se je že v prvih 17. mesecih, odkar obstoji družba, nagromadilo obilo gradiva, o katerem bi bilo vsakako dobro posamezne družbničke obvestiti, naj se skliče vsako leto izvanredni občni zbor. Zanimanje

za letošnji prvi izvanredni občni zbor bilo je jako živahno. Prvi načelnikov namestnik gosp. Jakob Likar pozdravi vse navzoče s prisrčnimi besedami in na kratko označi namen in pomen današnjega zborovanja: družbini odborniki polagali bodo poročila o svojem delovanju, tako da bode vsak družbniček imel lepo razvit pregled o vsem družbinem gibanju pred sabo. Najprvo poročila blagajnik g. Leopold Troha o finančnem stanju družbe, katero se mora imenovati gledé na težave, katere ima vsako društvo prvo leto svojega življenja, jako ugodno. Dohodkov imela je družba do konca l. 1894 1103 gld. 86 kr., stroškov pa 937 gld. 96 kr., čistega prebitka ostane torej 165 gld. 90 kr. Da pa družba tako trdno stoji, zahvaliti se je rednemu vplačevanju mesečnih doneskov; družbini udje zaslužijo radi svoje točnosti vplačevanja očitno pohvalo, nikedar ni bilo nobenih neprijetnih sitnosij radi tirjatve; družbnički so z veseljem vplačevali svoje z velikim trudom in potnim obrazom prislužene doneske; kakor navadni udje, tako pa so tudi dobrotniki in podporniki, ki vplačujejo nekaj več nego ravno v § 6., točka 4. določeno mesečno svoto, pripomogli, da stoji družba na tako trdnih nogah. Tajnik g. Janez Brus poročila o delovanju svojem, katero je imel kot aranžer veselice in s spisovanjem zapisnikov odborovih sej, katerih je bilo dosedaj 25. Ti zapisniki pričajo, da se vsi vkrepi v prid družbe vršé po treznem in pametnem premetovanju; da je slehernemu odborniku prospeh družbe visoka čast in važna skrb. Knjižničar č. g. Leopold Piciga s poročila o stanju knjižnice, ki je, dasi dovolj mlada, vendar že precej obsežna; da je pa temu tako, zahvaliti se je onim gospodom, ki so družbi mnogo knjig v dar podelili, in ti so v prvi vrsti preč. gosp. dekan Jožef Kogej, deželni poslanec gosp. Feliks Stegnar, č. g. Jožef Strnad, g. Fran Oswald in prerano zamrli č. gosp. Fran Božič. Knjižničar meni, da zasluži družba, dasi ne bi bila ona v teku svojega obstanka prav nič drugega dobrega storila, že zaradi tega posebno priznanje, ker je po njej prišlo na stotine dobrih, poučnih knjig ljudem v roko. Dobra knjiga pa je včasih boljši kakor dober prijatelj. Starosta g. Janez Koler poročila o družbinem inventaru, kateri je v resnici za naše razmere velikanski. Pohištva, podob, dekoracij za dramske predstave, zastav in drugih priprav omislila si je družba za lepo svoto 381 gld. 59 kr. Starosta vodi sploh vse gospodarske reči in pripoznati se mu mora, da je večak v svoji stroki. Razni predlogi ob sklepu zborovanja donesli so sem ter tja mnogo smeha in dobre volje mej zborovalce. Govorilo se je tudi o zidanju doma, v katerem naj bi imela svoj sedež vsa idrijska slovenska društva. Zborovalci so se jednoglasno izrekli, da na kaj takega sploh misliti ni, dokler se stvari ne razjasné. Mili Bog nakloni družbi blagih dobrotnikov, da si seziđa lastno ognjišče: Katoliški delavski dom!

(„Glasbeni Matiči“) naklonili so dobitkov za efektno srečkanje naslednji gospe in gospe (II. izkaz): Aljaž Jakob, župnik na Dovjem; Pollak Vilko, inženir itd. v Ljubljani; dr. Mogolič J., župnik v Spielfriedu; dr. Čebašek Andr., prelat itd. v Ljubljani; Gnjezda Ivan, c. kr. profesor v Ljubljani; Bulovec Miha, mestni kapelan v Ljubljani; Domicelj Al., trgovec in posestnik v Zagorju; Klodič vitez Sabladski, c. kr. deželni šolski nadzornik v Gorici; dr. Elbert Sebastijan, kanonik v Ljubljani; Moos Minka v Ljubljani; Orheimb Zeno baron, kanonik v Ljubljani; Bleiweis Mar. pl. Trsteniška v Ljubljani; Kollmann Fran, trgovec v Ljubljani; Souvan Uršula, trgovčeva soproga, v Ljubljani; Kump Marijana, graščakinja na Polniku; Hribar Ivan, deželni poslanec itd. v Ljubljani; Rulic Franjo, lastnik tiskarne v Zagrebu; Aljančič Valentin, župnik na Dobravi; Predovič Ilija, veletržec v Ljubljani; Rutar Simon, c. kr. profesor v Ljubljani; Foerster Anton, profesor glasbe v Ljubljani; Sešek Ivan, magistratski svetnik v Ljubljani; Rodé Ivan, posestnik in trgovec v Ljubljani; Majdič Marija, veleposestnica v Jaršah; dr. Volčič Edvard, c. kr. agr. komisar v Ljubljani; Kukelj Anton, župnik v Senčurju; Petričič Vaso, veletržec itd. v Ljubljani; nekateri gg. deželni poslanci kranjski; dr. Munda Fran, odvetnik v Ljubljani; dr. Triller Karol, odvetnik v Ljubljani; Truden Miha, veletržec v Trstu; dr. Krisper Valentin, odvetnik v Ljubljani; Terček Marija, posestnica v Ljubljani; Treo Viljem, arhiv posestnik v Ljubljani; Tavčar Franja, odvetnika soproga v Ljubljani; Arce Josipina, zasebnica in posestnica v Ljubljani; Mencinger Mici v Krškem; Bavdek Helena, posestnica v Vodmatu; Lavrič Justina, učiteljica v Ljubljani; Velkoverh Ivan, c. in kr. nadporočnik v pok. v Ljubljani.

(Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji) je v dobi svojega delovanja od 4. novembra 1894 do 4. aprila 1895 imela 318.273 kron in 09 vinarjev prometa.

(Družba sv. Cirila in Metoda) se Vam Slovenci, ginjena zahvaljuje za Vaše dobro srce. Darovi, ki je donaske za punčico v našem očesu — za Velikonoško šolo — so pogosti in večkrat obilni. A ob vsem tem vender le še ne jemamo s prošnjami. Vsakemu Vas je jasno, koliko da stane zgradba navadne naše hiše. Kolikošni bodo torej še le stroški ob obsirnem šolskem poslopu, zato nas, prosimo, ne pozabite zlasti bližajoči se čas velikonočnih praznikov: za koje sprejmi vsak Vas — stanujoč v krasnem dvorci ali pa v zadnji

kočici na selu — naša najboljša, naša domorodna voščila.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. (Ljubljanska srednje mestna ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) napravila bo dne 21. aprila na belo nedeljo v prostorih deželnega gledališča veselico z igro, petjem, živimi podobami, na kar podružnično vodstvo že sedaj opozarja družbine prijatelje. Natančen vspeled objavimo pozneje.

(Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta) je nabrala na Igu vrla učiteljica Ana Praprotnikova 41 kron. Darovali so gg.: Jakob Dolenc, župnik 10 kron; Josip Knific, katehet, Alojzij Minatti, trgovec in Fran Trošt, nadučitelj po 4 krone; Janez Gams, kr. šol. nadzornik, Franc Virant, predsednik kr. šol. sveta, Jernej Toni, župan, Martin Novak, ud kr. šol. sveta, Martin Zdravje, ud kr. šol. sveta, Josip Reich učitelj in nabiralka po 2 krone; gospa Ahn, Fran Justin, Janez Grbec, Luka Tomine in Anton Debevc po 1 krono. Bog povrni tisočkrat, društvu pa nakloni še mnogo tako vnetih učiteljskih prijateljev!

Narodno gospodarstvo.

Sladkorna enketa.

Dunaj, 3. aprila.

Izvedenec Doblhoff pravi, da je težko se posvetovati o tem, kako naj se zniža pridelovanje pese. To bi bilo vedno hudo. Frommel, zastopnik lvovske kmetijske družbe pravi: Splošna kriza v sladkorni industriji je odtod, ker že dalje časa vlada nizka obrestna mera in so vedno višji davki. To je povzročilo, da se od zemljišča več zahteva, nego se je preje in zato morajo mali in veliki posestniki proizvajati čim največ blaga, ki se mora naravnost prodati. Zavoljo visokih zahtev na železnicah bi bilo težko začeti kako drugo podjetje, namesto pridelovanja pese. — Kolaček, tajnik šleske kmetijske in gozdarske družbe, misli, da ni nobene rastline, ki bi mogla namestiti peso. Hodek, predsednik združenih čeških sladkornih industrij pravi: Glavni vzrok krize je propadanje žitne cene. Premije za izvoz niso samo varstvo tekmujočih izdelkov pesnega sladkorja, marveč so podpora v boju pese proti kruhu. Če hoče država sploh imeti sladkorno industrijo, mora sama začeti ta boj; vsi drugi ga ne moremo več. Pravijo, da so karteli nenravni. Soditi se mora potem, čemu se sklepajo karteli, ali v varstvo iz samoobrambe, da bi se ognili propadu, ali lahko miselno samo zaveljo dobička. — Hyros, vodja sladkorne tvornice v Češkem Brodu, pravi, da sta proti preveliki produkciji samo dve sredstvi: zvečanje porabe ali zmanjšanje produkcije. Janda, namestni predsednik češkega deželnega kulturnega sveta omenja zadnji govor fin. ministra Plenerja o borzni igri. Veselo je, da se je od tako odločilne strani popolnoma po pravici čula britka pritožba zavoljo tega. Toda kmetje imajo tudi dovolj vzroka pritoževati se proti žitni borzni igri, ravno tako sladkorni tvorničarji proti sladkorni. Ta hazardna igra je tudi vzrok agrarne krize in sedanje sladkorne krize. — Razprava je trajala 7 ur. Jutri se nadaljuje ob 10. uri dopoldne.

Zemljiščni-davčni kataster.

(Spisal državni poslanec Fr. Povše.)

III.

Stvar čistega zemljišnega prihodka, ki je odvisen od tarifnih nastavkov, pa ima še drugo stran, ki se ima vpoštevati. Visoki čisti katastralni prinos prouzročuje visoko obdačenje; a on je tudi navadno podlaga za presojevanje, v koliko je zemljišče vredno, in v koliko se zamore dobiti nanj kredita, posojila. Ogromno zadolženje zemljišč je znano in vsled slabih letin in krize, ki je nastala v avstrijskem kmetijstvu, marsikater gospodar mora iskati posojil in, kakor sem slišal, bil je ta ozir merodajen in vodil one može na Stajerskem, ki so ocenjevali zemljišča, da so visoko cenili katastralni čisti prinos zemljišč z ozirom, da postanejo štajerska zemljišča visoka v vrednosti in vredna ter sposobna za višje kredite! Istina je, da je Stajerska s tem mnogo višji zemljišni davek odmerjen dobila, kakor bo iz naslednjih tabel razvidno.

Vsekako mora se čisti katastralni prinos preracunati. Poglejmo, kako si to misli od vlade predloženi zakon. Vlada trdi, da je nemogoče vse z novega pričetiti in meni, da naj se revizija tarifnih nastavkov omeji na odpravo očitnih, dejanskim prihodninskim razmeram ne več odgovarjajočih nejednakomernostij toliko v celih okrajih, kolikor v raznih kulturnih vrstah istega okraja. Po tem takem bo mogoče tarife za nekatere kulture, pri katerih nikakor več ni mogoče doseči tistega čistega prihodka, kakoršen se je pred 15 leti za dotično kulturo izra-

čunal, vendarle premeniti in davčnega odbora skrb bo morala biti, da se določila v § 15. bolj jasno glase, ne tako zvito in dvoumno, kakor sedaj, ko pravi zakon, ako so premembe v prihodkih „trajno in „čez mero“ neugodnejše postale. Kedaj bo davčni referent privolil, da so prihodki res trajno in čez mero neugodnejši postali! Vzlic temu bodo deželne komisije imele priliko in mogočost jasno dokazati tudi „trajne in čez mero“ neugodnejše postale prihodninske razmere, na pr. pri n j i v a h, na katerih velja kot glavni pridelek žito, katero je v ceni tako silno nizko, da bi človek pred 15 leti še misliti si ne upal, da bo kedaj veljal mernik pšenice komaj poldrugi goldinar. In dokazati bo mogoče, da je žitu cena tako nizka ne slučajno ampak „trajno“, žalibog trajno in ni upati, da bi se zopet zboljšala — in tudi „čez mero“ neugodna, kar lahko vsakter dokaže, da je taka cena res „čez mero“ nizka, in nikakor ne povrne gospodarju, osobito onemu, ki obdeluje svoje polje l. z najetimi posli — stroškov za pridelovanje žita.

Prav tako bo kaj lahko mogoče dokazati, da vinogradi ne donajajo onega čistega prinosa, kakoršen se je pred 15 leti izračunal, ko še ni bilo trtne uši, ko se vinogradarji niso imeli boriti s peronospero i. t. d.

Zato se bodo davčni uradniki in zastopniki finančnega ministerstva z vso silo vrgli dokazovati, da pa so njive vendarle aktivne, če se obsejejo z deteljo, s krmskimi rastlinami, in živinoreja ima sedaj visoko ceno. Prav tako bodo skušali trditi, da so dohodki iz travnikov višji i. t. d.

Na bom ponavljal dokazov proti takim trditvam, ampak se v tem oziru sklicujem na svoj dotični govor v deželnem zboru, ko sem utemeljeval (če se ne motim 11. januarja t. l.) predlog, da se deželni odbor poprimi dela in poskrbi, da se naše kmetско ljudstvo pouči o reviziji zemljišnega katastra. Smelo trdim, da osobito po Kranjskem je ogromna večina travnikov v zelo revnem stanju in ne bojim se trditi, da naši travniki pešajo od leta do leta. Saj tudi ni čuda, nihče ne skrbi za nje; leto za letom se iz njih jemlje, ne da bi se jim kedaj z gnojenjem povrnilo. Zato tudi nahajamo, kako mah prerašča travnike in udušuje še itak pičle boljše trave v rasti. Rekel bi kedo, svet ni kriv, zemlja travnika ni slaba, to zakrivi le maloskrbnost gospodarjeva. Deloma res, ali pozabiti ne smemo, da prav zaradi obilnih davkov skuša kmetovalec kar najbolj mogoče izsiliti iz njive, da mu daje večjih pridelkov, to pa z gnojenjem in ne ostane mu gnoj za travnike; umetnih gnojil pa zaradi revščine in denarnega pomanjkanja ne more kupovati. Prav tako postopa vinogradar, da ves gnoj znoši v vinograd, ker vé, da le z obilnim gnojenjem ohrani trte še en čas v življenju, da jih trtna uš ne ugonobi tako naglo. Ako pa je ameriške trte nasadil, pa zopet vé, da te vspevajo le pri obilnem gnojenju. Odtod torej prihaja, da so naši travniki tako revni in tako malo sena donajajo.

Vendar pa bo po § 15. mogoče vsaj nekaj doseči olajšav pri raznih kulturah. V poslednjem odstavku tega paragrafa glasi se: Ako se presodi, da v svrhu oziranja na prihodninske razlike istega okraja z 8 bonitetnimi razredi ni shajati, zamore deželna komisija tudi pomnožiti bonitetne razrede.

To daje tedaj komisijam moč, da smejo tudi več bonitetnih razredov nastavit in osobito za one okraje, za katere so pred 15 leti komisije zamudile uvrstiti parcele in kulture v več razredov, je sedaj prilika ono krivico popraviti. Na vsak način pa naj deželne komisije vsaj v toliko ta paragraf izkoristijo, da bodo ondi, kder pri poslednji ocenitvi že pripuščenih osem bonitetnih razredov niso izkoristili, vseh 8 razredov porabili in tem primerno tudi spremenili tarifne nastavke. S tem, da niso nekatere komisije porabile vseh osem bonitetnih razredov, nastale so „nejednakomernosti“ v ocenitvah, kakeršne finančno ministerstvo samo priznava, katere so pa v toliko za dotičnega posestnika krivičnejše, v kolikor so se slabšale žitne in drugih pridelkov cene.

(Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj. 5. aprila. Cesar obišče 7. t. m. nadvojvodo Franca Salvatorja in nadvojvodinjo Marijo Valerijo v Lichtenegg-u, in se povrne 8. zopet na Dunaj.

Dunaj. 5. aprila. Cesar je sprejel kardinala grofa Schönborna ob 11. uri dopoldne v posebni avdijenci.

Dunaj. 5. aprila. Predsednika državnih železnic Bilinski šel je danes opoldne nadzorovat železnice v Krakov ter se poda od tod v Opavo in Brno.

Dunaj. 6. aprila. Ogerski ministerski predsednik Banffy je bil danes ob 11. uri pri cesarju v daljši avdijenci, ter mu predložil načrt parlamentarnega dela v državni in gosposki zbornici.

Trst. 6. aprila. Italijanski politični veljaki so se včeraj tukaj posvetovali, kako jim je postopati pri prihodnjih volitvah. Kakor se čuje, zmagala je zmerna stranka, katera zahteva, da Italijani pri reševanju političnih vprašanj nastopijo drugo zmernjšo pot. Kakor se kaže, hočejo si Italijani tem potom pridobiti pri volitvah vlado na svojo stran, ker bi sicer ne imeli vzroka ravno sedaj pred volitvami poudarjati, da ima italijanska iredenta namen stopiti na lojalna tla.

Kozje. 6. aprila. Hrib pri Podsredi se še vedno podsiplje. Podsut prostor je dolg 500 metrov in 120 metrov širok. Včeraj so prišli štirje častniki in 90 pionirjev, ki so danes poskušali nakopičeno vodo odpeljati.

Budimpešta. 5. aprila. Zbornica rešila je več manj važnih točk in preložila nadaljne razprave do 23. t. m.

Budimpešta. 5. aprila. Ministerski predsednik baron Banffy odpotoval je na Dunaj.

Novi Orlean. 5. aprila. Danes zjutraj bila je v nekeje pivnici velika eksplozija, vsled katere je bilo 15 ljudij ubitih in več ranjenih. Tudi nek most se je porušil.

Stockholm. 5. aprila. Kralj Oskar povrnil se je danes zvečer iz svojega potovanja in je bil slovesno vsprejet. Nad deset tisoč ljudij ga je čakalo na kolodvoru in ga s hurra-klici spremilo v grad.

Hieroshyma. 5. aprila. 30 ljudij je umrlo za kolero.

Hieroshyma. 5. aprila. Kitajci so streljali na oddelek japonskih čet, kateri jim je hotel naznaniti, da je nastopilo premirje. Sploh se dvomi, da bi Kitajci v Mandshuriji kaj vedeli o premirju, ker se njihovo vedenje ni nič spremenilo.

Umrli so:

5. aprila. Marjeta Podboršek, delavčeva vdova, 77 let, Vegove ulice 12, ostarelost. — Avgust Lakner, mizarjev sin, 1 $\frac{1}{2}$ leta, Kurja Vas 4, katar v črevih.

V bolnišnici:

3. aprila. Valentin Mašek, gostač, 54 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 6. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	30	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	6	20	Surovo maslo,	—	84
Ječmen,	6	50	Jajce, jedno	—	2
Oves,	6	30	Mleko, liter	—	10
Ajda,	6	65	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	7	50	Telečje	—	66
Koruza,	7	50	Svinjsko	—	80
Krompir,	3	40	Kostrunovo	—	44
Leca, hktl.	12	—	Piščanec	—	70
Grah,	10	—	Golob	—	25
Fizol,	11	—	Seno, 100 kgr.	2	14
Maslo, kgr.	—	94	Slama, 100	1	96
Mast,	—	66	Drva trda, 4 kub. m.	9	—
Špeh svež,	—	56	„ mehka, 4 „	6	—

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Močnine na 24 ur v mm
opazovanja		srakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	737.0	2.2	sl. svzh.	oblačno	0.00	
5 3. u. pop.	740.1	4.4	"	"		
9. u. zveč.	738.6	3.4	"	"		
Srednja temperatura 3.3° za 5.0° pod normalom.						

Pod varstvom.

Martin Gradnik, bivši posestnik v Poljšicah, radi zapravlivosti; njega varuh je Martin Primo iz Poljšice (okr. Radovljica).

Vpis tvrdok.

Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je v zadržnem registru izvršil vpis tvrdok:

Komanditna zadržna tvrdka „Laibacher Torfsetreu- und Torfmüllfabrik O. M. Roberts van Son & Co.“ — v pridobivanju šotnih zemljišč za tvorniško izdelovanje in spečevanje šotne stelje in šotne posipke. Družba stoluje v Ljubljani; javni družnik je Owen Mavricij Roberts van Son, kr. nizozemski generalni konzul na Dunaju.

Mestu umrlega Jos. Ogoreutza, imejtelja trgovine, bila je vpisana njega soproga Marija Ogoreutz, trgovka v Novem Mestu.

„Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo, vpisana zadržna z omejenim poročtvom v Ljubljani“. Zadržna se opira na pismena pravila z dné 24. februarja 1894, ima svoj sedež v Ljubljani in namen preakrbovati svojim udom vsako v gospodinjstvu potrebno in oblačilno blago dobre vrste (baže) in po nizkih cenah, kar se bude doseglo s pogodbami, sklenjenimi z zakladalci, s kupovanjem in lastno-ročnim izdelovanjem konsumnega blaga ter s prodajanjem istega zadržnikom. Predstojništvo sestoji iz devet od občnega zbora na tri leta voljenih zadržnikov. Tačasni člani predstojništva so: 1. Josip Gostinčar, paznik v predilnici Ljubljani, kot načelnik; 2. Ivan Pliberšek, paznik v tobačni tovarni v Ljubljani, kot načelnikov namestnik; 3. Henrik Zalesjak, paznik v tobačni tovarni v Ljubljani; Josip Zajc, paznik v predilnici v Ljubljani; Josip Potočnik, delavec v predilnici v Ljubljani; Ivan Rakovec, paznik v tobačni tovarni v Ljubljani; Valentin Bahar, delavec v tobačni tovarni v Ljubljani; Josip Aubel, delavec v Tehinkelnovi tovarni v Ljubljani, in Ivan Tomažič, kurjač v usnjarski tovarni g. Ivana Janesch-a v Ljubljani, kot odborniki; 4. Jakob Golmajer, delavec v predilnici v Ljubljani; Filip Smrekar, komisijonar v Ljubljani, Rožne ulice št. 27 in Josip Jeriha, zidar v zvonarski tovarni g. Alberta Samasse v Ljubljani, kot namestniki.

Pri vpisani tvrdki „Posojilnica v Radovljici, registrovana zadržna z omejenim poročtvom“, izvršil se je a) izbris izstopivšega člana ravnateljstva Antona Treuna in b) vpis novovoljenega člana ravnateljstva Janeza Vurnika, posestnika in podobarja v Radovljici.

„Hranilnica in posojilnica v Blokah, registrovana zadržna z neomejeno zavezo“. Zadržna se opira na pismena pravila z dné 11. februarja 1895, ima svoj sedež v Blokah in namen: a) prejemati denar (hranilne vloge) na obresti; b) dobivati denarna sredstva s svojim zadržnim kreditom in c) dajati posojila. Načelstvo obstoji iz načelnika in iz štirih udov načelstva, katere izvoli občni zbor za eno leto. Tačasni udje načelstva so: Načelnik: Janez Pakiž, župan v Blokah; odborniki: Jakob Koritnik, župnik v Blokah; Janez Drobnič, posestnik v Blokah; Jakob Otoničar, posestnik v Blokah, in Karol Lenasi, kapelan v Blokah.

„Hranilnica in posojilnica v Št. Petru, registrovana zadržna z neomejeno zavezo“. Zadržna se opira na pismena pravila z dné 20. februarja 1895, ima svoj sedež v Št. Petru na Krasu in namen: a) prejemati denar (hranilne vloge) na obresti; b) dobivati denarna sredstva s svojim zadržnim kreditom in c) dajati posojila. Načelstvo obstoji iz načelnika in sedmih udov načelstva, katere izvoli občni zbor za eno leto. Tačasni udje načelstva so: Načelnik: Matija Penko, posestnik v Gradu št. 1; odborniki: Josip Vodopivec, posestnik v Petelinah št. 46; Ivan Zupan, kurat v Št. Petru št. 21; Mihael Kalan, nadučitelj v Št. Petru št. 20; Valentin Ambrož, posestnik v Slavini št. 44; Karol Dekleva, posestnik v Selcu št. 36; Anton Kernel, posestnik v Radohovi Vasi št. 16, in Andrej Rebec, posestnik v Trnaji št. 74.

Izbris tvrdok.

Pri c. kr. dež. kot trgovskem sodišču v Ljubljani izvršil se je izbris tvrdok:

„H. Rieter in T. Holt“ v likvidaciji v vršbo pivovarne in sladne tvornice v Senožčah.

„Josef Svoboda“, lekarski obrt v Ljubljani.

Prepis tvrdke.

Prepisana je tvrdka „Mih. Kastner“, prodajalnica špecijskega, barvnega blaga in železnine v Ljubljani na Dvornem trgu št. 1 na oba zadržnika Jul. Elberta in Gust. Kastnerja, oba trgovca v Ljubljani; dosedanja imejteljica te trgovine, gospa Jakobina Kastner, je pa izbrisana iz zadržnega registra.

Praktikant.

Pri podpisnem generalnem zastopu **sprajme se slovenščine in nemščine** v govoru in pisavi popolnoma vešč **praktikant**. Prednost imajo prosilci z lepo pisavo in tisti, ki so dovršili trgovsko šole.

Pismene prošnje vložiti je do **15. aprila t. l. osebno**.

Ljubljana, dné 1. aprila 1855. 208 3—3

C. kr. priv. zavarovalno društvo

AVSTRIJSKI PHOENIX na Dunaju.
Generalni zastop v Ljubljani.

Nove Šmarnice.

Ravnokar so izšle **nove lične** od visokogostitega knezoškofijstva ljubljanskega potrjene **ŠMARNICE** z naslovom:

Matij prečudna Šmarnice

Sestavil **J. P. Toussaint**

duhovnik luks. škofije

Z dovoljenjem pis. poslovenil

Viktor Steska.

Cena v platno vezano z rud. obrezo 60 kr.,
zlato obrezo 70 kr.

Dobivajo se v **Katoliški Bukvarni** in pri **H. Ničman** v Ljubljani.



PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.



Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., povrhnjice od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld. 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljbidove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec
usnar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež
najboljše kakovosti, dobiva se pri
Adolfu Hauptmannu

tovarna za firnež
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Ilustrovani ceniki potrebščin za obrtništvo, šole in za
dom zastoj in franko
Prodaja na debelo in drobno.

Kranjsko laneno olje.

Karol Dostal
tapetnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkvalitetnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Janez Dogan
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolov,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Valentin Šubic
podobar in pozlatar v Poljanah nad
Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovilom poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

J. Kopac
svečar v Gorici,
Voščarna Prodajalnica
Solčanska cesta 9, Gospodarska ulica
priporoča veleč. duhovščini, cerkv., oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po gld. 2-45 Sveče slabjših vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Valentin Accetto
— zidarski mojster —
v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
— v zidarsko stroko spadajoča dela —
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopij, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzidavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršajo cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
ed najpriprostejše do najfinije oblike.

JOSIP ŠUBIC
kipar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zgo-
tavljajoč kar namatanejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruze in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

V najem se dá
vinska klet z dvema velicima
sodoma 213 3-1
v Vodmatu hiš. št. 28.

PATENTE,
Muster-und Markenschutz
erwirkt
A.v.STERR,ING.
WIEN, VI.
Mariahilferstrasse 9.

Razprodaja knjig
raznoterega obsežka. med temi „Archiv für Heimatskunde
Kraains“ mesto 16 gld., samo 1 gld. 50 kr.; Letopisi
„Matice“ po 15 kr. itd.
Razprodaja je v Soteskih ulicah št. 10, II. nad-
stropje, 2. vrata. 209 3-3

Prodá se iz proste roke
hiša
na Št. Peterskem predmestju v Ljubljani
pripravna za izvoščeka ali mesarja. — Natančneje
pové up avu šivo „Slovenca“. 211 3-2

Št. 8652. **Razpis službe.** 221 3-1

Mestna občina ljubljanska oddaje službo
blagajničnega praktikanta
s katero se spojen adjutum letnih 480 gld.

Kdor hče to službo dobiti, mora dokazati pol-
splošne vsposobljenosti, da se je izšolal ali na velikem
gimnaziju ali na veliki realki, ali na zavodu juna
jednakem; kdor dohoda službo, je zavezan narediti
izpit iz državnega računarstva in blagajniški izpit v
dveh letih od dné kedar nastopi službo.

Prešnje, opremljene z omenjenimi ter z dokazili
o starosti, znanju jezikov in osebnih razmerah, je
vložiti

do 22. aprila letos

pri podpisnem magistratu.

Magistrat dež. stol. mesta Ljubljane,
5. dan aprila 1895.

zadnja cena
B. Miklauc
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5
222 2 naznaja, da je ravnokar prejel
mnogo novega blaga
za letna oblačila. Posebno priporoča prav
lepo sukno (štof) in cajg za moške
obleke itd. 160 10-8
Dobil je tudi posebno lepo in trpežno
volnato blago
za ženska oblačila. Prav lep cajg gladek
in na kitice izdelan, dalje krasne svilnate
rute najnovejše baže za velikonočne praznike.
zadnja cena

Prijateljem lova, lovecem, voznikom in ime-
jiteljem konj priporočati je, da ohranijo obuvalo
suho, konjsko opravo in
usnje pri vozovih lično
in čedno, uporaba



J. Bendika
v Št. Valentinu
patentovane nepremočne
masti za usnje in
likalne tinkture za
usnje,
maže za konje in
kopita.

Vporabljajo vse te predmete pri
485 2-16 181 5-4 najvišjem dvoru, pri c. in kr. vo-
jaščini in največjih obratnih prometih. Dobiva se po vseh
avstr. deželah. V Ljubljani pri Karolu W. beru, v Celju pri
Tammu in Stiegerju, v Mariboru pri Holazeku in Martinu

Želodčne kapljice
koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom
Marijinceljske kapljice.



Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepčajo
želodec); rabijo pri nape-
njanju in zapečenosti
preobloženem želodcu iz
jedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim
navódom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkóczy

479 30 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Veliko posestvo
v Dolji pri Borovnici
se prodá iz proste roke.

Pogoje pové lastnica **Marija Borštnik** v
Ljubljani. 212 3-2

Leopold Tratnik
prej **M. Schreiner**,
pasar in zlatar,
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27,
priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstoj-
nikom in slav. občinstvu svojo
najstarejšo in najboljše urejeno delavnico
za izdelovanje različne

cerkvene posode in orodja.

Vsaktero naročilo izvrši kar možno hitro natančno po cerkvenih pravilih in lepih vzorcih v raznih slogih. — Na željo prečast. in spošt. naročnikov pošlje načrte ali že izgotovljene predmete rad vsakomur na ogled.

Staro blago popravi, prenovi, pozlati, posreabri in poniklja po najnižji ceni. 601 52-14

Krasno in umetno izvršene predmete imam v zalogi na Sv. Petra cesti št. 23, katere naj si blagovolijo prečast. gospodje prilično ogledati.

Velika zaloga vina.

Antonija Gosar.
V Gorici, Travniki št. 13 I.

priporoča se posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v resnici zanesljivo 81 (16-9)

dobro in naravno
črno vino

Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Vsa naročila, pismena in ustmena, sprejema edino le zgoraj podpisana!

Pokušnja pošilja se prosto.

Naravni istrijski, črni teran.

Razpošiljam na vse kraje.

Brnsko
Sukno
moderno blago in ostanki za gospode in gospé!
Najcenejši vir za nakupovanje najmodernejšega in najtrpežnejšega pomladnega in zimskega blaga.
Zahtevajte 105 (10-9)
izborni sestavo vzorcev najnovejše izdelave sukna, kamgarna ševota in lodna iz zaloge c. kr. priv. tovarne **Moriza Schwarza, Zwittau (Brno)**.
Tudi najmanjši kosček se dopošlje, nevšečno blago pa nazaj vzame. Vzorci franko. Pošlje po povzetju.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPECIALITY
„Crème Venus“
Prostředek k zaleskléni pleti.
Tekutý pudr „Eugénie“
červené
tekuté ličidlo „Eugénie“
Pudr „Eugénie“
v bílé, růžové a krémové barvě.
Barva na vlasy
Kavkazká
essenze na kníry.
V. G. RIES
VIDEN
IV. Grosse Neugasse 8

„Crème Venus“ sredstvo za konserviranje polti. Popolnoma neškodljivo sredstvo, ki zabranjuje, da polt ne postane raskava in se ne svetli. Polt postane snežno-bela, nima gub in ostane sveža. „Crème Venus“ nima maščobnih tvarin, ne postane žltav in se more uporabljati o vsakem poljubnem dnevnem in letnem času. V interesu občinstva je, da natanko pazi na varstveno znamko. Cena 2 gld.

Tekoči puder „Eugénie“ iz mirtovih cvetov, vlepšavo obrazne barve, katero ohrani cvetočo in mladostno. Dá obrazu in tilniku, ramenom in rokam mehko in mramorju elično čistost, odstranjuje vsako raskavost kože in pege. Cena 2 gld.

Rdeče tekoče ličilo „Eugénie“ popolnoma neškodljivo. Daje licem, ustnom in ušesom lepo naravno tudi pri električni razsvetljavi rožasto bojo in se drži tri dni polti. Cena 1 gld 50 kr.

„Puder Eugénie“ bel, rosa, eréme. Prijemlje se kože ne da bi se kaj opazilo in daje polti naravno mehko in mladostno svežost. Cena 1'20, s čopom 1'50.

„Trioxogen“ izborni sredstvo za rast lasij, jači lasišče in ubranjuje, da se ne napravi prhaja. Cena 1 gld. 60 kr.

Nigritine Végétale barva za lase črna in rujava. Lasje obdržé bojo 6 tednov in je nemogoče razločevati to umetno bojo od naravne. Cena 3 gld. 50 kr.

Tekoče kavkaško mazilo za brke pospešuje njih rast in je konservira. Žigalo pri tem nepotrebno. Daje brkom poljubno obliko. Cena 75 kr.

Edino zalogo za Kranjsko ima 622 26-18
FRAN STAMPFEL
v Ljubljani,
Kongresni trg „Tonhalle“ Kongresni trg.

Domača národna tvrdka!
Največjo svojo in izborni zalogo najraznovrstnejših zlatih, srebrnih, nikelnastih švicarskih žepnih ur, stenskih in ur s stojalom, zlatih, srebrnih in nikelnastih veržic, uhanov, murčkov, prstanov, okraskov, žlic in vilic iz pristnega srebra in kineškega srebra zanesljivih ur budilnic priporočam preč. duhovščini in slavnemu občinstvu pod jamstvom po najnižji ceni ter vahim uljudno v obilno odjemanje. Velepoštovanjem
Frane Čuden,
urur v Ljubljani, Glavni Trg (nasproti rotovžu.) 222 1
Vzgleđna zaloga najraznovrstnejših biciklov, triciklov in drugih pístrojev za vozarenje slovite tvrdke Puch v Gradcu.
Lepi ilustrovani novi ceniki se franko na razpologo.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta že 25 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najboljše priznani in priporočani prsi sirup raztaplja slaz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.) 196 20-8



Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ali, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te sorej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 627 20-17

Osrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gg.: lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, G. Piccoli, Ubald pi. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodam, A. Schindler, A. Mizzam, lekarničar. F. Prodam M. Mizzam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladoviez; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blazek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Priporočen od poliklinične direktorije.
Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.
Konjaka sladni izvleček
Neutrpen za prebolele.
Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52 36
Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!
Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le
Fernolendtovo črnilo za čevlje
c. kr. dež. priv. tovarne. ustanov. leta 1835 na Dunaji.
Povsod v zalogi.
Radi preučenih malovrednih ponarejenj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**
Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svetla naravna créme za svetlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 10 52-12

China Serravallo z železom
neobhodno potreben oslabelem in prebolelim
Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.
Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.
Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.
To odlično zdravilno, okrepevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.
Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.
Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30-30
Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.
Glavno zalogo v Ljubljani ima: Grečelj, Mardetschlaeger, Mayr in Trnkóczy.

Vizitnice
priporoča
Katol. Tiskarna.

Zajamčeno pristne
sveče iz čebelnega voska
in **zanesljivo pravo vino**
prodaja
ALOJZIJ BADER
lastnik voščarne na par in veleposestnik v Gorici, Primorsko.
Cenike pošilja brezplačno. 170 12-8

Vele-častiti duhovščini
usojam si udano podpisana priporočati svojo priznano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravo, čipek itd.
Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezena.
Na željo vpošijem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebno k preč. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.
Ker jamčim za najboljše blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovolé vpoštevatí mojo mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.
Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavitejše lijonske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebno uverili.
Velepoštovanjem
Ana Hofbauer
vdova dež. tajnika, v Ljubljani, Gledališke ulice.
Ustanovljeno l. 1870

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 32, 34

priporoča: Največje zalogo različnih grobnih spomenikov iz mramora, granita, sljenita; križev s evencami iz snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsakobarnih mramorjev. Strojarske plošče od gld 20— naprej.

Edina zaloga: Porfir kot priznana najtrši material za hodnike, veže, dvorišča in kleti; mramormosaik za tlak po cerkvah, vežah itd., in lepe šmirgelcement-plošče od gld. 2— □ m naprej. 173 34—4

Delavnica za splošne izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obris in računi brezplačno na razpolago.

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

Uredil in založil

František Finžgar.

Krasna mladinska knjižica!

5. zvezek.

Cena vezanim 35 kr., broširanim 25 kr.
— Po pošti 5 kr. več.

Dobivajo se v semenišču pri Fr. Finžgarju, v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, pa pri Jan. Krajcu v Novem Mestu in pri D. Hribarju v Celji. — Tudi se lahko še dobi II., III. in IV. zvezek.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Pozor!

Protokolirana firma in tovarna za

kandite, bonbone, zaloga refoska, naravnega vina, kognaka in rumkognaka

98 7

na Moravski in v Istri

Frant. Ptašinski

Valaš. Mezerič (Moravsko) via Hullein
Sv. Ivan od Sterne, pošta Visignano (Istra)

priporoča svoje izdelke, posebno iz vina napravljen, popolno naraven kognak in rumkognak za čaj, najboljše zdravilo proti bolestim, mrzlici in influenci, kateri pošilja v posodah držečih po pet litrov.

Velečastiti duhovščini računa kognak in vino 20% ceneje.

Ceniki so franco na razpolago.

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnosti in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja

Piccolija v Ljubljani

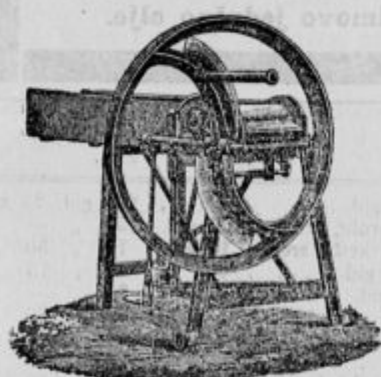
je izborno sredstvo, katero krepi in zdravi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odprè.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1.36, po 55 steklenic gld. 5.26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50—19



Najboljši in najcenejši vir nakupovanja



kmetijskih
strojev in orodja

Strojev

za vinarstvo

vsakovrstnih

sesalk

pralnih strojev

ovijalnikov,

zravnalnikov

perila

patentovanih

mlinov

za domačo upo-

rabo,



239

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri

(52-51)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29—31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franco.

Iščem prekupevalce in poštene zastopnike.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Priporočilo.

Z najraznovrstnejšimi štirikrat na dan svežimi ukusnimi, zdravimi in slastnimi

v slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreza točno in zanesljivo tvrdka

Jakob Zalaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 21.

Tu so dobili vsakovrstna velikonočna darila, najboljše domače potvice in najfinejše laške pince, vsakovrsten kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback). 215 3—2

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)



mного milijonkrat

preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob enem najcenejše zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40—18



„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1893 kron 131,435,657—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1893 23,942,149—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) 287,452,809—
Mej letom 1893 je društvo izpostavilo 9633 police z glavnico 73,023,675—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

503 (12—8)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3. II. nadstropje.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar.

64 26—6

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.



V „Katol. Tiskarni“ je izšla 52 strani
v 12° obsegajoča knjižica:

Večna luč.

Novela.

Angleški spisal kardinal Wiseman.
Iz nemščine prevel V. Steska.

Dobiva se v „Katol. Bukvarni“ broš.
izvod po 10 kr., karton. po 12 kr.

Po deset izvodov skupaj razpošilja pošt-
nine prosto za 1 gld. tudi V. Steska,
kapelan v Kočevju.

195 5-4

August Runggaldier,

delalnica cerkvenih lesenih kipov
in podobarskih proizvodov v St.
Ulrihu, Gröden, Tirolsko,

priloga prečast. duhovščini, cer-
kvenim predstojništvom, patronom
in cerkvenim dariteljem

**altarje, lece, vsakovrstne
svetnike, statve, križeva
pota, križe, Kristuse,
božična jastika itd.**

vsakojake kakovosti in oblike v
natančni pripravi in najfiniši
izvršitvi. 604 11-9

Ilustrovani ceniki na željo
zastonj in franko.

Za dobro delo se jamči.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila

za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jeden od gld. 1-10 do 2-70
sest „ 6-25 „ 15-—

Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jeden od gld. 1-— do 1-40
sest „ 5-75 „ 7-75

Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1-40
sest gld. 4-50 do gld. 7-50

Dvanajst ovratnikov
od gld. 1-80 do 2-20.

Dvanajst manšet
od gld. 3-30 do 4-60.

12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 3-25 do 6-—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 2

Najboljša, izredno okusna je

župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA.

v rudečih štirioglatih
zavitkih s sliko žup-
nika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglatih
zavitkih. 24=7

Vsaka posebej po-
rabljena ali pomešana
nameščata popolnem
navadno zrnatu kavo.

Dobivata se v vsaki
boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloge,
pošlje je izdelovatelj
(Oelz v Bregencu) po
pošti v zavojih po

4½ kilograma za gld 2 10. 639 24-17

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE

proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočane, katera se z vseh
rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taci slučajih posebno dobro ob-
nese. 6 14 II.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirak: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastonj in franko.

Zavarovalna in štedilna banka

v Stuttgartu.

(Lebensversicherungs- und Ersparnis-Bank in Stuttgart.)

Ustanovljena 1854. — Pod državnim nadzorstvom.

Ves prebitek pripada zavarovancem.

Prebitek leta 1893: mark 3887417.

Zavarovani kapital	mark 410.000.000.—
Bančni fondi	„ 115.000.000.—
Ekstra rezerve	„ 18.000.000.—

Najnižje premije. Visoke dividende.

Po planu A. II. 40% od dosmrtnih in posebe še 20% od alternativne dopol. premije.
Po planu B. 3% rastoča dividenda od cele premije.

Najugodnejši zavarovalni pogoji. — Gospodom duhovnikom in
zdravnikom se dajejo bonifikacije. Banka daje tudi posojila po 4, 4½, 4¾%.

Vsa pojasnila o zavarovalnih in posojilnih zadevah daje radovoljno

R. Rohrmann,
višji nadzornik za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko,
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 19.

Zastopniki na Kranjskem: J. Lininger, trgovec v Ljubljani; Iv.
Gruden, umirovljeni e. kr. davkar na Vrhniki; A. Vremšak, občinski tajnik v
Kamniku; Fr. Kramer, učitelj v Škofji Loki; Iv. Mali, posojil. tajnik v
Kranju; Iv. Pollak, gostilničar v Trzinu; Fr. Jurca, blaginjak v Postojini;
J. Kos, gostilničar v Idriji; K. Rosmann, gostilničar v Novem Mestu; Fr.
Pleničar, e. kr. kancelist v Trebnjem; Iv. Jerše, not. uradnik v Žužem-
berku; Iv. Tausik, not. uradnik v Metliki; Ferd. Štovic, not. uradnik v
Ormožju; E. Faber jun., trgovec v Kočevju.

Zastopniki na Štajerskem: J. Cardinal, mestni uradnik v Celju; J.
Gspaltl, urar v Ptuj; J. Bellé, pot. učitelj v Mariboru; I. Simonitsch, trgovec
v Radgoni; Jos. A. Cerny, trgovec v Gradcu.

Zastopnik v Trstu: Avg. Haas & Co., via St. Nicolo 8.

Zastopnik v Gorici: Fratelli Cossovel.

Zastopnik v Pulju: Evgen Scharff, knjigotrdlec, via arsenale.

Zastopnik v Celovcu: Ed. Bartel, agent, Südbahnstrasse 7. 66 7

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je ne-
oporekljivo najboljšo sredstvo, da
dobiš **snežnobelo perilo**, za
čiščenje volnenega, svilnega
in barvastega blaga,

kakor dokazano najboljšo **razku-
ževalno sredstvo** za vsakršno
perilo in pri tem popolnoma ne-
škodljivo za perilo in roke. 155 11

Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi

Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem,
kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-12

Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Dunajska borza.

Dne 5. aprila.			Dne 5. aprila.			Dne 5. aprila.		
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 55 kr.		4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	152 gld.	— kr.	Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld.	25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	65	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164	75	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150	—
Avstrijska zlata renta 4%	123	35	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197	50	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17	50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	45	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	50	Rudolfove srečke, 10 gld.	23	75
Ogerska zlata renta 4%	123	55	Tisine srečke 4%, 100 gld.	152	25	Salmove srečke, 40 gld.	71	—
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	35	Dunavske vravnave srečke 5%	133	—	St. Genois srečke, 40 gld.	72	25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1082	—	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108	75	Waldsteinove srečke, 20 gld.	54	—
Kreditne delnice, 160 gld.	403	30	Posojilo goriškega mesta	111	25	Ljubljanske srečke	24	—
London vista	123	25	4% kranjsko deželno posojilo	99	25	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170	50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	72½	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	90	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3650	—
20 mark	11	93	Priporočne obveznice državne železnice	233	50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	573	—
20 frankov (napoleonador)	9	68½	„ „ južne železnice 3%	175	90	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112	—
Italijanski bankovci	46	15	„ „ južne železnice 5%	133	35	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	—	—
C. kr. cekini	5	73	„ „ dolenskih železnice 4%	98	50	Montanska družba avstr. plan.	86	70
						Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167	50
						Papirnih rubljev 100	130	75

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanju,
najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.